

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

“EL NUEVO PERIODICO”

REDACCION Y ADMINISTRACION: BUENOS AIRES, Lavalle 341, Esqr. 316. 31 — Retiro 5839

Leto II.

BUENOS AIRES, 13. OKTOBRA 1934

štev. 53

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto \$ arg. 5.—, za pol leta 2.50.— Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs. LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Kralj Aleksander Prvi ubit na Francoskem

V marseilleskem pristanišču je atentator skočil na avto ter sprožil več strelav proti vladarju in franc. zun. ministru - Zločinec ubit na licu mesta - Več drugih oseb težko ranjenih

Kakor strela, ki udari z jasnega, tako je šinila med nas izseljence vest in Francije, ki je naznanjala tužno novico: atentatorjeva roka je ugrabila življenje našemu kralju nekaj minut potem, ko je stopil na francosko zemljo, kjer ga je narod pričakoval, da ga pozdravi kot vrhovnega predstavnika prijateljske države. Strel, ki jih je sprožila zločinska roka, so umorili kralja Aleksandra, ko je prišel v Francijo kot vesten izvrševalec svoje vladarske dolžnosti, ki mu je bila narekovala to pot, od katere so zaviseli važni interesi Jugoslavije na polju zunanji politike.

Tužna vest je našla globok odmev v vrstah naših izseljencev, ki se z iskrenim sočustvovanjem pridružujejo bridkosti in žalovanju celokupnega jugoslovanskega naroda radi tragične smrti vladarja, ki je svoje življenje zgubil v službi domovine, katero je ljubil z iskrenostjo in moštostjo; vladarja, ki je bil v vsakem oziru, pa tudi, in še posebno, kot kralj mlade jugoslovske države — mož na svojem mestu.

Kralj Aleksander ni bil nikakor dekorativna osebnost v okviru naše ustave. Bil je v resnici pravi vođa države in naroda. V najbolj odločilnih trenutkih je s sigurno roko zgrabil za državno krmilo in je vselej z moštato iskrenostjo vzel nase tudi vso odgovornost za svoje delo; ni se skrival za imeni vladnih mož, ni pošiljal ministrov v tujino, ko se je šlo za odločilna vprašanja — šel je sam. Ni se bal tvegati svojega življenja, dasi je prav dobro vedel, da gre v nevarnost, izvirajočo iz brezvestnega hujškanja izgubljenih sinov, ki so se pro dali neprijateljsko razpoloženemu tujcu, ki upa, da bodo njegovi denarji pomagali razkosati našo narodno državo. Takšnih prodancev, ki so z govornicami in s pisano besedo že nekaj let neprikrivo hujškali k najhujšemu zločinu proti jugoslovanskemu vladarju, imamo tudi v našem izseljstvu nekaj — in preveč. Da ne more biti vsak zadovoljen z vsem, kar je bilo in kar ni bilo v zadnjih letih v Jugoslaviji, to mi prav dobro razumemo; nihče in nikoli pa nas ne prepriča, da zamore potercirana ljubezen do enega samega dela jugoslovanskega naroda pripraviti človeka do tega, da dela roko v roki z najhujšim sovražnikom Jugoslovancev. Tu nima ljubezen besede, marveč imajo besedo judeževi groši.

Kakor da je slutil, kaj se pripravila, je kralj Aleksander naročil vladarju, kateri je bil pred svojim odhodom v inozemstvo predal kraljevsko oblast: “Čuvajte Jugoslavijo!”

Jugoslavija je bila njegova trajna stvar in bila je tudi njegovo poslednje priporočilo.

Tega priporočila in te zapovedi svojega vladarja, Jugoslovani ne bodo nikoli pozabili; niti za hip. Preveč krvi je bilo že prelite, preveč človeške krvi, da bi Jugoslovani dopustili razkosanje svoje narodne države. Besovraga ne bo obrodil sadov in njegove nakane ne bodo rodile uspeha, ki so ga želeli!

Peter II. proglašen za kralja Jugoslavije

Kri, ki jo je v službi domovine preli kralj Aleksander, bo pa le še bolj združila naš narod v bratski slogi in v trdnem odporu proti vsakemu sovražniku.

Kralj Aleksander

Aleksander Karagjorgjevič, ki je postal žrtev zločinskega atentata, je bil drugi sin kralja Petra I. Osvoboditelja in njegove soproge Zorke, hčerke črnogorskega kralja Nikite. Rodil se je na Cetinju dne 17. decembra 1888. Šolal se je najprej v Ženevi, odkoder je odšel pozneje na vojaško akademijo v Petrograd. V Srbijo se je vrnil leta 1903 ter začel služiti kot preprost vojak v srbski vojski. Ko je 9. aprila 1909 dosegel čin kapetana, je bil obenem proglašen za prestolonaslednika; njegov starejši brat Gjorgje se je bil nekaj dni prej odpovedal prestolu.

Udeležil se je prve balkanske vojne proti Turkom kot poveljnik prve srbske armade; po srečnem izidu odločilne bitke pri Kumanovem, kjer je bila zlomljena moč turške vojske pod poveljstvom Zeki paše, je zaslovel kot spreten vojskovodja. Ta svoj sloves

je še bolj okreplil v bitki pri Brezalnici, ki je Bolgare prisilila, da so prenehali z bratomorno vojno, katero so bili začeli takoj po skupni zmagi nad turškim tlačiteljem.

Kralj Aleksander, ki je postal žrtev atentata

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je Aleksander prevzel vrhovno poveljstvo srbske vojske in 11. julija 1914 mu je kralj Peter radi boleznih pre-

pustil tudi vrhovno vodstvo države; Aleksander je postal regent. Kot pravi srbski sin je vso vojno preživel na bojišču skupno s svojimi vojaki; z njimi se je boril, z njimi je trpel in prehodil tudi vso bridko Kalvarijo, ko se je morala srbska vojska preko Albanije umakniti pred skupnim pritiskom Avstrijcev, Nemcev in Bolgarov. Niti trenutka ni zapustil svoje vojske, bil je z njo v najgroznejših dnevih, stradal je z njo, nočeval z njo po albanskih gorah v snegu in mrazu.

Bili so bridki dnevi, ko se je moral preizkusiti značaj slehernega človeka. Sovražnik je bil zasedel Srbijo, katere armada se je pred veliko premočjo morala umakati proti morju. V decembru 1915 se je zbralo v Skadru na Bojani malone vse, kar se je bilo rešilo iz strašnega mraza, glada in napora. Tam je bil tudi prestolonaslednik Aleksander. Toda bil je le še senca človeka. Poleg duševnih muk, ga je bila še zgrabila huda bolezen. Položaj je bil obupen: vse v propadanju, on sam bolan, pomoči pa on nikoder. Pa tudi v tistih črnih dneh se je Aleksander pokazal moža na svojem mestu. Dovlekel se

je do Leša, kjer so vojaki in civilisti kar po ulicah cepali mrtvi od gladi, mrčesa in epidemij. Aleksander se je bil par dni prej z mukami dvignil z bolniške postelje, ko je preстал operacijo...

Gledal je na morje, kamor so upirali poglede izmučeni srbski vojaki. Od tam je imela prispeti obljubljena pomoč. A ladij ni bilo. Vojaki so se vlačili mimo njega kakor okostnjaki, kakor strahovi, iznemogli od gladi, od boleznih in obupa. Že sam pogled na slike iz tedanjih časov prave človeka do mozga; kako je moralo biti človeku pri duši, ko je gledal to trpljenje v živi podobi, kakor ga je gledal Aleksander Garagjorgjevič?

Bilo je torej v Lešu. Regent je stal med skupino častnikov mirno z daljnogledom v roki ter je zrl na morje. “Pridejo! Morajo priti!” je razlagal vedno znova. A častniki, utrujeni do skrajnosti, ogorčeni in ohupani, so tiho kleli.

Iznenada se je na obzorju pojavila torpedovka. Od radosti so vzkljnili vsi. Ni minulo mnogo časa, ko je prišel dežurni častnik k prestolonasledniku, zadovoljen in ves srečen, da se lahko odpelje njegov vrhovni poveljnik iz pekelnega meteža:

“Visokost, komandant torpedovke Vas prosim, da blagovolite priti!”

Sledil je kratek molk, ki ga je prekinil prestolonaslednik:

“Prosim, kje so ladje za prevoz naše vojske?”

“Imam nalog, da vkrcam samo Vašo Visokost. Razpoložljivih ladij za sedaj še ni.”

Okoli razpokanih in bledih ustov prestolonaslednikovih je zaigral grenak nasmešek. Obrvi so se mu dvignile in z rezkim glasom glasom je dejal: “Povejte komandantu: ko bo ukrcan poslednji vojak in poslednji begunec, tedaj pride vrsta tudi name... tedaj pojdem tudi jaz! Razumete: Jaz bom poslednji, ki bo zapustil domovino!”

In italijanska torpedovka je morala odpluti brez prestolonaslednika, klicat na pomoč antantino brodogve. Ni čudno, če je bil kraljevič priljubljen med svojimi vojaki, ki so ga imeli radi kakor svojega hrata.

Srbska vlada se je pozneje nastanila na Krfu, regent Aleksander pa je s Pašičem krenil v Pariz in London, prepričavat zaveznike, da so se odločili za solunsko ekspedicijo. V

Kraljica mati Marija s svojimi sinovi: Kraljem Petrom II., ter s princema Tomislavom in Andrej.

KAKO SE JE IZVRŠIL ATENTAT

Francija se je bila pripravila, da sprejme z največjimi čestmi jugoslovanskega vladarja, ki se je bil odpeljal iz Jugoslavije na križarki "Dubrovnik" z namenom, da uradno poseti Pariz ter se s francoskimi državni domeni glede zunanje-političnih vprašanj, ki so bila v tesni zvezi z interesi naše države.

Kdo bi bil sumil, da se bo ta poset, katerega cilj je bila okrepitev prijateljskih vezi s Francijo, zaključil že v svojem samem začetku s težko tragedijo, ki je globoko pretresla ves svet?

Kraljica Marija ni spremljala kralja na vožnji po morju. Vkrčala se je bila sicer na brod, a morska bolezen, kateri je podvržena, jo je prisilila, da se je spet izkrcala ter se po kopnem odpeljala proti Franciji, proti mestu Lyonu, kjer se je imela sestati s svojim soprogom ter skupno z njim nadaljevati pot v Pariz. To ji je rešilo življenje.

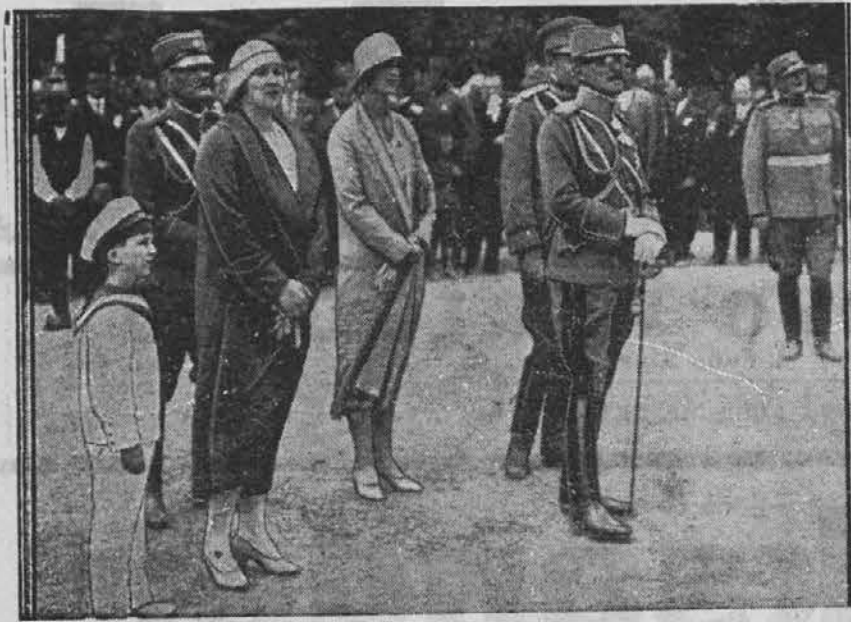
Kralj Aleksander se je v torek popoldne pripeljal v marseillesko pristanišče; na krov "Dubrovnika" ga je šel pozdravit francoski mornariški minister, in kar sta se skupno vkrčala na motorni čoln, ki ju je prepeljal na suho. Na pomolu je pričakoval vladarja sivolasi francoski zunanji minister Barthou in mu v imenu vladarja izrekel dobrodošlico. Mesto je bilo v zastavah in ogromna množica je bila stvorila špalir po ulicah, koder je imel kreniti sprevod. V spremstvu Barthoua in generala Georgesa je kralj Aleksander stopil v avto, peti v sprevodu, ki je počasi krenil v mesto.

Bilo je ob 16.16, ko je vozilo prispelo na Borzni trg po ulici Cannebiere ter na ovinku zaokrenilo. Med množico, ki je vzklikala kralju, je bila skupina oseb, ki so izzvali blizu stoječe ljudi s protivnimi klici. Nastala je majhna zmeda, katera je pritegnila nase pozornost policajev, detektivov in tudi konjenikov, ki so spremljali jugoslovanskega vladarja in njegove spremljevalce. To zmedo, po vsej priliki še v naprej preračunano in povzročeno po zločinčevih sokrivcih, je atentador izrabil, da je planil k vozu, se obesil na avto, izvlekel brzostreko pištolo, vtaknil roko skozi okno ter sprožil svoje morilno orodje. Kralja so zadele tri kroglice in se je ves okrvavljen zgrudil na Barthoua, ki sta ga tudi ranili dve kroglici; ranjen je bil še general Georges. Vse to se je zgodilo z bliskovito naglico. — Podpolkovnik Piollet, ki je bil na konju poleg avta, je takoj usekal s svojo sabljo po atentatorju, da se je zgrudil na tla; a ta je še vedno držal v roki orožje ter sprožil še nekaj strel, ki so razili nekatere v bližini stoječe osebe. Nastala je razumljiva panika in so ljudje začeli bežati, dočim so sa nekateri vrgli na zločinca ter ga v jezi skoro razčetrtili.

Konjenica je morala nastopiti z vso energijo, da je odprla v množici pot vozilu, ki je s tremi ranjenci krenilo brž proti prefekturi. Težko ranjenega kralja so v prefektovem kabinetu položili na sofo; ni prišel več k zavesti in ob 17.15 je izdihnil v navzočnosti zastopnikov francoskih oblasti ter zdravnikov, ki niso mogli ničesar storiti, da bi mu rešili življenje.

Tako je umrl naš vladar. Ministra Barthoua so odpeljali v vojaško bolnišnico, da ga operirajo. Rani, ki ju je imel, nista izgledali smrtno nevarni. Tekom operacije pa je začel močno krvaveti; poskusili so s transfuzijo krvi, a zaman. Po hudih mukah je ob 17.40 umrl. Na posledicah zadobljenih ran je umrla tudi Marija Dubrec, ki je bila med občinstvom. Zelo nevarno ranjeni so general Georges, policijski inspektor Galy in neka Yolanda Parris. Resno ranjenih je šest oseb, med njimi jugoslovanski general Aleksander Dimitrijevič, lahko ranjen pa je francoski admiral Berthelot. Pri mrtvem zločincu so našli potni list, izdan v Zagrebu in glasec se na rne 35-letnega trgovca Petra Kalemena. Iz potnega lista je bilo razvidno, da je zločinca prišel 28. septembra iz Švice v Francijo. Na roki ima baje tetoviran znak makedonstvušičih. Policija išče nekatere ljudi, ki so menda namenoma povzročili zmedo in bi bilo torej verjetno, da so bili z morilcem v zvezi.

septembru 1918 je jugoslovanska legija pod Aleksandrovim poveljstvom izvršila proboj solunske fronte, s čimer se je pričela ne samo osvoboditev Srbije, marveč tudi ostalih dežel, po katerih prebivajo Južni Slovani. 1. decembra 1918 je v navzočnosti zastopnikov vseh treh narodov proglasil ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno narodno državo. Po smrti svojega velikega očeta Petra, je Aleksander postal kralj Jugoslavije; zgodilo se je to 16. avgusta 1921. Eno leto pozneje se je poročil s romunsko kraljico Marijo. Časi, v katerih mu je bilo usojeno vladati, niso bili lahki. Treba je bilo lečiti globoke rane, ki jih je zadela vojna, boriti se je bilo treba proti gospodarski krizi, boriti pa tudi proti prekomernemu sovraštvu, ki so ga sejale med narod stranke in strančice, ki so kmižalu po ujedinjenju začele voditi hude medsebojne boje. Ni treba, da bi tu spominjali, kako so se te žalostne stvari dogajale. Kralj Aleksander je zastavljal ves svoj vpliv, da bi pomiril strasti ter je vzpodbujal k slogi. In ko nič ni pomagalo, se je odločil za razpust strank in parlamenta, ki do takrat itak ni bil pokazal nobene ustvarjajoče sposobnosti ter je bil samo torišče besednih bojov in — na žalost — tudi pozorišče krvoprelitja. Ob zopetnem povratku v ustavno življenje je kralj Aleksander poskrbel, da se ne obnovi stare strasti. Svoji želji po popolnem ujedinjenju troedinega naroda v eno samo državo je dal izraza tudi s tem, da je Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev dobila svojo novo in jugoslovansko ime "Jugoslavija". V ta pravec — v resnično in bratsko ujedinjenje, je kralj Aleksander usmeril vse svoje delovanje, ki je bilo sedaj prekinjeno na tako tragičen način z zločinskimi atentatom, izvršenim vprav v hipu, ko je stopil na francosko zemljo z namenom, da okrepiti prijateljske vezi z velikim narodom na zapadu Evrope ter s tem ojači tudi položaj svoje domovine, kateri je služil z iskrenostjo, z ljubeznijo in tudi — z odločnostjo. Kakršna je potrebna v človeku, ki sta mu usoda in narod poverili veliko odgovornost.

Kralj Aleksander, s kraljico Marijo, prestolonaslednikom Petrom in generalom Živkovićem pri pregledovanju čet v Beogradu

ŽALOST V JUGOSLAVIJI

Vest o umoritvi kralja Aleksandra, ki je prispela tako iznenada vprav v trenutku, ko je javnost pričakovala poročil o slavnostnem sprejemu vladarja na Francoskem, je globoko pretresla ves jugoslovanski narod. Množice nčnih in potrhih ljudi so se zbirale pred uredništvu listov ter pričakovale podrobnejših vesti od jugoslovanskih novinarjev, ki so kralja spremljali na potovanju. Vsa gledališča, kinematografi in druga zabavišča so se takoj zaprla in v znak žalosti so bile v sredo zaprte vse trgovine, vsi uradi, šole itd. Iz zvonikov vseh cerkva se razlega žalostno petje zvonov. Vlada je odredila 6-mesečno narodno žalovanje.

Iz vseh krajev sveta prihajajo v Beograd sožalne brzovjavke in ves civilizirani in pošteni svet se zgraža nad grdim zločinom.

Zemeljski ostanki kralja Aleksandra na poti v domovino

V osrednji saloni marseilleske prefektore so v sredo zjutraj postavili dva mrtvaška odra, na katera so položili trupli kralja Aleksandra in ministra Barthoua.

V mesto se je pripeljala kraljica Marija v spremstvu bivšega ministrskega predsednika Herriota. Izvedela je bila žalostno novico, ko je bila v vlaku, ki jo je peljal proti Franciji. Vest jo je tako pretresla, da se je onesvestila ter je morala nadaljevati pot v spremstvu zdravnika. Ob prihodu v Marseille jo je čakala ogromna množica ter se ji spoštljivo poklonila. Kraljica Marija se je takoj odpeljala na prefekturo ter je ostala sama več ko pol ure ob mrtvaškem odru, na katerem je počivalo okrvavljeno truplo njenega soproga.

Popoldne ob 16. so prenesli zemeljske ostanke jugoslovanskega vladarja na "Dubrovnik"; v sprevodu so šli tudi francoski državni predsednik ter štirje ministri. Na brod se je vkrčal mornariški minister Pietri, dočim se je maršal Petain odpeljal v Beograd po kopnem. Zastopala bosta pri pogrebu francosko vlado.

"Dubrovnik" je takoj nato odplul; do Splita ga bo spremljalo dvoje francoskih križark in dvoje rušilcev. V splitsko pristanišče prispe se danes.

LOUIS BARTHOU

Poleg kralja Aleksandra se je zgrudil ranjen tudi francoski zunanji minister Barthou; iz ran, ki sta mu ju povzročili kroglice, je močno krvavel in vprav izkrvavetje je bilo vzrok njegove smrti.

Aleksandrov prvo- rojenec proglašen za kralja Petra II.

Vlada v Beogradu je objavila proglas, v katerem obvešča narod o tragični smrti kralja Aleksandra ter obenem javlja, da je zasedel prestol, v skladu z določbami ustave, njegov prvorojeni sin Peter II. Ker je novi kralj mladoleten, bo do njegove polnoletnosti izvrševal v njegovem imenu vladarsko oblast regentski svet, katerega tvorijo princ Pavle, bivši prosvetni minister Radenko Stanković in ban savske banovine dr. Perović. Tako je določil kralj Aleksander v oporoki, ki jo je spisal januarja t.l. na Bledu.

Louis Barthou se je rodil pred 72 leti v kraju Oloro-Saint-Marie, v francoskih Pirenejih, kot sin preprostih staršev, ki so ga dali šolati, ker so videli, da je fant nadarjen. In to je v resnici tudi bil. Po dovršenih pravnih študijah se je začel udejstvovati na političnem polju. Star je bil komaj nekaj čez dvajset let, ko je bil prvi krat izvoljen v parlament začel je politično kariero, v kateri je kaj hitro napredoval. Kot 32-leten mladenič je že postal minister in tik pred vojno je bil tudi načelnik vlade.

Prav posebno pa je zaslovelo v svetu njegovo ime v zadnjih mesecih, ko se je kot zunanji minister Doumergovega kabineta pokazal za res izredno sposobnega diplomata. Po miselnosti in po zreli treznosti svojih let prepričan miroljub, se je bil lotil z vso svojo vztrajno žilavostjo dela za uredničenje velikega načrta: združiti zadostno število držav v blok, ki bi bil v stanu že v kali zatrete vsako možnost in vsako misel na vojno. Sredi tega dela ga je doletela morilčeva krogla. Francija je z Barthouom zgubila velikega državnika, ki se je bil vsega posvetil delu za domovino.

Barthou pa ni bil samo politik. Bil je tudi učenjak, član Francoske akademije znanosti. Posebno se je zanimal za zgodovino in spisal je tudi celo vrsto knjig. Dasi je bil izrazil željo, naj bi ga pokopali na čim bolj preprost način, je vlada pa le sklenila, da ga pokopljejo danes, v soboto, po njegovem zasluženju.

Krvava re- volucija na Španskem

Komaj se je doznala sestava novega Lerrouxovega kabineta, ki ima desničarsko tendenco, so se združile vse levičarske stranke v boju proti vladi. Vodstvo delavskih sindikatov je takoj proglasilo splošno protestno stavko, ki je bita samo znamenje za oborožen upor proti državnim oblastem.

Z bliskovito naglico se je revolucija razširila po vsej španski deželi in v mnogih krajih je prišlo do krvavih spopadov med vstajši in civilno gardo ter vojaštvom.

Položaj je mahoma postal zelo resen, ko je predsednik Katalonije proglasil pred veliko množico naroda neodvisnost svoje ožje domovine. Izgledalo je, da se je španska republika začela rušiti. Vlada je v soboto proglasila prekri sod za vso državo. Ker ji je vojska ostala zvesta, se ji je, tako vsaj izgleda za sedaj, posrečilo polagoma obvladati položaj. V Barceloni je general Batet obkolil vlačo hišo s svojimi vojniki ter jo dal obstreljevati tako dolgo, dokler se člani revolucionarne vlade niso vdali. Več drugih revolucionarnih voditeljev, — med njimi bivšega ministrskega predsednika Azažo, so oblasti zajele.

V torek se je sestal parlament, seveda brez levičarskih poslancev. Odobril je postopanje vlade ter odgodil svoje zasedanje, dokler se ne vzpostavi spet red v državi.

Vlada je nastopila proti upornikom z najhujšo ostroostjo. Približno 500 oseb je padlo v bojih in kakšnih 2.000 jih je ranjenih.

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravnji za svatbe — Prenosišča \$ 0.70
Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL

Osorio 5085

Banco Argentino de Ahorro y Edificaciones

DIREKTORIJ

PRESEDNIK:

Sr. José Félix Ratto

veleposestnik, bivši ravnatelj zavoda "Banco de Córdoba"

Podpredsednik:

Sr. Facundo Escalera

Bivši preds. zav. "Banco de Córdoba", predsed. d.d. "El Comercio de Córdoba" in drž. poslanec

Dr. Carlos Ernesto Deheza

Pravni svetnik zavoda "Banco Alemán Transatlántico", predsednik d. d. "El País"

RAVNATELJI:

Sr. Fermín V. Yáñara

upravitelj zav. "Banco Español del Río de la Plata" v. p. bivši podpreds. zav. "Bco. de Córdoba"

Kontreadmiral Alfredo G. Malbrán

predsednik Pokojninske blagajne (Caja de Jubilaciones y Pensiones)

Dr. Aquiles Villalba

Profesor medicinske fakultete

RAVNATELJI-NAMESTNIKI:

Ing. Eduardo Deheza
Minister javnih del pokrajine Córdoba

Sr. Arturo Bouquet
estanciero

Dr. Fernando García Montaño

Ravnatelj zavarovalne družbe "San Francisco"

Pregledov. računov:

Sr. Tristan A. Malbrán, notar

Pregledn. namestnik:

Sr. Mariano Goicoechea

CENTRALA: CORDOBA, 9 de Julio 76

PODRUŽNICE:

ROSARIO
Santa Fe 972

BUENOS AIRES
Corrientes 582

SANTA FE
San Girólamo 2024

Opomba: Ravnatelj-namestnik inž. Eduardo Deheza bo na dopustu, dokler traja njegov mandat ministra za javna dela v pokr. Córdoba.

Vodja inozemskega oddelka ter kreditne sekcije:
G. Luka Aljinović

ARGENTINSKE VESTI

Evharistični kongres

V torek popoldne se je pripeljal v Buenos Aires papežev odposlanec kardinal Pacelli. V pristavnišču ga je pričakovala velika množica s predsednikom republike ter drugimi civilnimi, vojaškimi in cerkvenimi dostojanstveniki. Oddelki vojaštva so odličnemu zastopniku Vatikana izkazali izredne vojaške časti, buenosaireski intendant pa ga je pozdravil.

Naslednjega dne zjutraj se je v Palermu na svečan način in ob prisostvovanju ogromne množice otvoril XXXII. Mednarodni Evharistični kongres. Slovesnosti se je udeležil tudi kardinal Justo s člani vlade. Buenosaireski nadškof mons. Copello je daroval mašo, pri kateri je pel izredno močan in izvežban pevski zbor. Prečitala se je nato papeževa bula o kongresu, nakar so govorili mons. Copello, namurski škof Napal in kardinal Pacelli, ki je končno podelil klečeči množici papežev blagoslov.

V šetrtek so se kongresne slovesnosti nadaljevale. Osemdeset tisoč otrok se je zbralo v Palermu ter pristopilo k skupnemu sv. obhajilu, popoldne se je vršilo veliko kongresno zborovanje, zvečer pa je bil v vladni palači svečan kanket, ki ga je priletil predsednik republike v počastitev kard. Pacellija; udeležilo se ga je okrog 250 povabljenec. Ob 10. zvečer se je zbrala na Kongresnem trgu velika množica vernikov moškega spola; v svetljeni Majski aven. na Majski središču so krenili po slavnostno razkjer so štirje škofje istočasno vsak na svojem oltarju, darivali polnočnice, katerim je sledilo skupno obhajanje.

V petek so se kongresne slovesnosti nadaljevale po že objavljenem sporodu in zvečer je bila gala-predstava v gledališču Colón, in sicer v proslavo praznika "Día de la Raza"; obletnice odkritja Amerike in praznika ameriškega ljudstva.

Kakor smo že javili, se kongres zaključil v nedeljo z veliko procesijo in s svečanostmi "Te Deum-om".

V mesto je prišlo mnogo romarjev, posebno iz notranjosti dežele, in ulice v središču Buenos Airesa so prenapolnjene z ljudstvom. Praznično razpoloženje in popoln red vladata povsod.

General Belloni degradiran

V zvezi z obdolžitvami, ki jih je v sodni iznesel socialistični senator dr. Bravo, je vojaški častni sod proučil delovanje generala Bellonija, bivšega načelnika vojaške komisije, ki je šla v Evropo nakupovat orožje za Argentinijo, ter ugotovil, da Belloni v tem svojem položaju ni postopal tako, kakor celeva vojaška čast.

Bellonijeva nesreča je bil njegov nečak Jonghi, spreten dečko, ki je znal iz generala izvabiti mnoge tajnosti, katere je potem imenitno uporabil v svoj prid. Začel je "delovati" kot posredovalec ter se je tako sijajno razumel na ta posel, da je iz raznih tovaner orožja izmotal za svoj žep okroglih 1.200.000 pesičkov. Da je koncem koncev te denarje plačala Argentina, tega pač ni treba še posebej razlagati.

Bellonija ne morejo kazensko obsoditi, ker tega ne dopušča zakon; od takrat, ko so se dogodili grehi, je namreč preteklo že preveč časa. Pač

pa ga je častni sod prikrajšal na časti: odzvel mu je pravico rabe generalnega naslova in generalske uniforme.

Uporni policaji

V mestu Santa Fe so se v soboto uprli policaji. Ugotovili so, da jih njihov poveljnik preveč mrcvari ter da so preobloženi z delom, pa so radi tega zasedli palačo pokrajinske vlade ter se tam utaborili. Postojanko so vzdržali celi dve uri, dokler ni začelo nad njihovimi glavami grozeče krožiti vojaško letalo. Nevarnega ptiča so se upostrahili ter se predali. Ker so se nekaj časa tudi pokali, je bilo nekaj oseb ranjenih.

Iz Evrope so prišli

Z motornikom "Oceanio" so dospeli dne 8. t. m. sledeči rojaki:

Gospa Bregant-Gomišček Ljudmila skupno s svojo materjo Bregant Anoter svojo hčerko Vido, doma z Goriškega. Gospa Ljudmila je soproga gospoda Benedikta Gomiščeka, lastnika dobroznanega slovenskega zavoda "LIPA" v Villa Madero.

Vrnila se je zopet v našo sredo tudi gospa Marija Černe-Novotni, rodom iz Grgarje.

Na novo je tudi dospela gospa Kristina Podgornik-Leban s hčerko Marijo in sinčkom Ivanom, z Goriškega.

Prišla je med nas nadalje G. Lutman Bratič Marija, iz Gorice, ter končno gospa Tomšič Cergol Ivanka, iz Bača pri Svetem Petru na Krasu.

Z istim motornikom je prišlo 12 naših bratov in sester iz Jugoslavije, med katerimi tudi gospa Berkovič s hčerko Rosando. Gospa Berkovič je soproga Petra Berkoviča, brivca iz naše paternalske brivnice, ter je doma iz Veleluke, otok Korčula.

DELO ZA USTANOVITEV PATRONATA

Začasni odbor, ki je imel pripraviti vse potrebno za osnovanje Jugoslovanske izseljenske zaščite (Patronata), je izpolnil nalogo, ki mu je bila poverjena ter je za v soboto zvečer 6. t. m. sklical sestanek ožjega kroga takšnih, ki so pokazali razumevanje za zaščito naših izseljencev ter izrazili pripravljenost, pomagati pri tem človekoljubnem in narodnem delu tudi z gnotno podporo. Sklical je ta sestanek z namenom, da poroča o izvršenem delu.

Zbralo se je približno 20 oseb iz naše kolonije. Kot prvi je govoril predsednik pripravljalnega odbora g. Gobič, ki se je zahvalil prisotnim za odziv ter nato s toplimi besedami pozdravil odpravnika poslov g. dr. A. Mišetiča, ki se je bil tudi odzval pozivu. Izrekel mu je iskreno zahvalo da je šel odboru v vsakem oziru na roko z dejanji in nasveti glede njegove težke in delikatne naloge.

Govoril je nato sam g. dr. Mišetič ter se zahvalil tako odboru kakor poe dincem za započeto akcijo v pomoč našim izseljencem; obljubil je, da bo tudi nadalje storil za stvar vse, kar bo v njegovi moči. Naglašal je potrebo takšne ustanove v naši koloniji ter je apeliral na prisotne, naj nadaljujejo svoje delo v pravcu, v katerem so ga začeli.

Razvila se je živahna diskusija glede organizacije patronata ter glede možnosti, da se dobe zadostna mate-

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181 U. T. 59 La Paternal 1723

rialna sredstva, ki naj mu omogočijo uspešno poslovanje. V razpravo so posegli gg. Dabnovič, Dr. Veljanovič, Toškovič, arh. Sulčić in dr. K. besedi se je oglašil tudi izseljenski izaslanik g. Alija Kazazić, ki je bil dal pobudo za to akcijo. Zahvalil se je najprej odboru za njegovo energično akcijo in za izvršeno delo, nakar je podčrtal razliko med prejšnjima patronatoma in onim, ki se snuje. Obrazložil je, da je v preteklosti zakulisno delo posameznikov rušilo temelje te ustanove, ker so posamezniki iskali v delu patronata politični kapital za svoje osebe. Tega bi pa ne bilo več v novi ustanovi, ki bi jo bilo treba osnovati, zakaj v humani ustanovi ni mesta za politiko, marveč mora biti nje edini cilj ta, da pomaga brez poselnim in bednim izseljencem. Akcija za ustanovitev patronata bi bilo treba pospešiti, ker je za izseljenca Patronat nujno potreben. Izrazil je prepričanje, da bi se potrebna denarna sredstva mogla najti v koloniji sami.

Postavljen in soglasno odobren je bil nato predlog, da vstopi v pripravljani odbor tudi g. Nikola Dabnovič. Končno je bilo sklenjeno, da naj odbor čim prej pripravi vse za ustanovni občni zbor, ki naj bi odobril pripravljena pravila ter izvolil definitivno vodstvo Zaščite.

Kaj pišejo naši naročniki

Od časa do časa je prav, da damo tudi našim naročnikom besedo; onim naročnikom namreč, ki nam ne pošiljajo daljših dopisov, marveč samo v kratkih pismih povedo svojo misel, svoje mnenje, svoj nasvet. Tega že dalj časa nismo storili, pa hočemo danes nekoliko popraviti zamujeno ter pobrskat med pismi, ki smo jih prejeli v zadnjih tednih. Marsikaj takšnega je v njih, kar ne zanima samo nas, ki smo se nekako zadržali z "Novim listom", marveč tudi širši krog naših prijateljev-bralcev.

Vedno več dokazov prejemamo, da je "Novi list" priljubljen ne samo med naročniki, marveč tudi med takšnimi rojaki, ki se iz enega ali drugega razloga (radi brezposelnosti, ali pa ker je na list že naročen prijatelj, ki stanuje v bližini) niso nanj naročili; od takšnega rojaka smo prejeli naslednje vrstice:

"Pred kratkim sem govoril s prijateljem in mi je rekel, da bi se naročil na "Novi list". Prosim, da mu ga pošljete parkrat na ogled". (I. G., Córdoba).

"...ker se mu list jako dopade, me je prosil, naj Vam jaz pošljem naročnino, ki jo tu prilagam." (J. P., C. Rivadavia).

KROJAČNICA

P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2 (višina ulice Cangallo 3500)

ALBERT BELTRAM

priporoča cenj. rojakem svojo trgovino črevljev, žolskih potrebščin in tobakarno. Ima veliko izbero copat in nudi najbolj ugodne cene

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

Takšnih marljivih prijateljev, ki skrbe za razširjenje našega lista, imam precej in smo jim iskreno hvaležni za njihov nesebični trud. Vsak, ki opozori svojega znanca na Novi list, nam že zaradi tega naredi uslugo, ker je v notranjosti dežele še mnogo takšnih rojakov, ki žive osamljeni na estancijah ali pa v krajih, kjer ni drugih naših izseljencev, pa še nič ne vedo o Novem listu. Ko takšnemu rojaku pišete, ne pozabite omeniti našega glasila! Storili nam boste uslugo.

"Pred kratkim sem bil v Buenos Airesu in slučajno naletim na Vaš list, prej še neznan. Zelo se mi dopade. Ako bi mi ga hoteli pošiljati..." (P. N., Isidro Casanova).

"Slišal sem, da izhaja ta list in vem za sigurno pravi naslov, zato pišem na Banco Germánico in vas prosim, da mi pošljete Novi list..." (M. M., Alta Gracia).

"Izvedel sem za Novi list. Prosim, da mi ga pošljete. Naročnino Vam potem takoj dostavim. Enega pošljite tudi na naslov..." (A. M., C. Rivadavia).

Včasih pošta sitnari, pa prihajajo protesti, ne samo po telefonu, marveč tudi pisмено. Po je tudi znak, da našemu človeku, ki se mu je Novi list priljubil, nekaj manjka, ako lista ne dobi:

"Nisem prejela zadnje štev. Novega lista. Želela bi, da mi jo pošljete..." (I. B., Capital).

"Že nekaj časa mi izostaja Vaš cenj. list. Mogoče, da je prenehal, ali ga pa pošta ne dostavlja?.. Žal bi mi bilo, da lista ni več, veselilo pa, da je zopet vse v redu". (A. K., Sao Paulo, Brazil).

"Oprostite moji zamudi zaradi zakasnele naročnine. Ako ste mi list ustavili, pošljite mi še morebitno zastalo številko. ... Prav res je, da se dobrega lista človek nikoli ne naveliča. Škoda, da ne izhaja vsaj dvakrat na teden, za kar bi bil zadovoljen plačati tudi kaj več". (L. R., Plaza Huincul).

Nimajo pa vsi takšne smole, da bi jim pošta nagajala:

"Pošiljam Vam priložni ček za obnove naročnine na Novi list, ki mi po svoji trezni vsebini jako ugaja in sem ga tudi zmerom točno prejemal". (A. K., Caroya).

Za marsikaterega, ki živi ločen od

svojih rojakov in leta in leta ne sliši slovenske besede, je Novi list srčno pričakovani prijatelj. Tako je bil tudi že od prvih številke dalje za rojaka L. P., ki je v Cnel. Baigoria živel pet let v neslovenski družbi. To se mu je prav močno poznalo, ko nas je pred mesec obiskal v našem uredništvu. Prišel je bil iskat družinico, ki je prispela iz Evrope. Prav trdo mu je šlo po naše in ves je bil v zadregi, ko je videl, da se mu jezik, ki se je bil že odvadil izgovarjati slovenske besede, prav močno zapleta. te dni nam je pisal:

"Ne zamerite mi, da sem malo zakasnil z obnovitvijo naročnine. Saj Vam je morda znano, kako je na kmetih v spomladanskem času, ko imamo dela čez glavo. Novi list se mi prav dopade. Dokler bo izhajal in dokler bom živ, bom njegov naročnik. Veliko krat se spominjam na Vaše pismo, v katerem ste me vpraševali, ali se mi je že razvozljaj slovenski jeziček. — Včasih me kar jeza poprime, ko se spominim na tisti krat, ko sem bil pri Vas in nisem mogel govoriti slovensko. Sedaj pa, ko je tu ženka in otrok, že gre."

Listnica uredništva

S. P. Pismo sem prejel in odgovorjam na tem mestu to le: Tvoja užaljenost je po vsej priliki v zvezi z ozkosrčnim gledanjem na pravice, ki jih ima vsak kritik. In glavna izmed teh pravic je, da pove svoje mnenje, ki se nikakor ne more v vsakem slučaju strinjati z mnenjem drugih ljudi. Kritika ni evangelij, marveč je samo mnenje, ki skuša biti objektivno, a je samo subjektivno, osebno, ker ga pač pove en sam človek. Svoje osebne mnenja pa jaz v tej zadevi ne morem povedati, pri najboljši volji ne, ker igre, ki jo omenjaš v svojem pismu, ne poznam in bi jo moral torej čitati, ali pa vsaj v celoti slišati. — Ti veš, da na pr. Cankarja prištevamo med največje naše pisatelje. No, pa ga je kritika svoj čas hudo napadala zaradi prav tistih njegovih del, ki jih danes slavimo, ter mu očitala pokvarjenost, razuzdanost in celo — blaznost. In dotičnih kritikov ni nihče radi tega spravil na drugi svet! Torej tudi našega sotrudnika, ki se je podpisal s "ko", ne bomo razčetrverili, da si njegovo mnenje tako hudo različno od Tvoje. Da si mi zdrav! — V. K.

Štorklja ju je obiskala

V pondeljek je štorklja obiskala našega rojaka Vinkota Lebana iz Črniča ter njegovo soprogo Gizelo in jima prinesla zdravo krepko deklico. Srečnim staršem čestitamo!

Izseljensko društvo „Tabor“

uprizori v soboto, 27. oktobra, ob 21. uri, v dvorani 'Garibaldi', ulica Sarmiento 2419, farso v treh dejanjih

Pohujšanje v dolini šentflorjanski

od IVANA CANKARJA

OSEBE

Krištof Kobar, imenovan Peter, potepuh, umetnik in razbojnik

Jacinta, družica njegova

Župan

Županja

Dacar

Dacarka

Ekspeditorica

Učitelj Šviligoj

Notar

Štacunar

Štacunarka

Cerkovnik

Debeli človek

Popotnik, sirota iz doline šentflorjanske

Zlodej

Ivan Matujarc

Mary Lipičarjeva

Matko Simčič

Helena Godina

Bernard Primožič

Marija Mavec

Roza Zorn

Ivan Berginc

Andrej Volarič

Valerij Godina

Pepca Kodolja

Martin Keher

Stane Rijavec

Aleksander Vodopivec

Srečko Špula

Režija: Karlo Tišlar

V soboto, 13. t. m., „Hlapec Jernej“ v. ul. Acevedo 1353, ob 9. zvečer

SLOVENCİ DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

Zasedanje mednarodne parlamentarne trgovske unije

Sredi septembra je zasedala v Beogradu mednarodna parlamentarna trgovska unija. Cela vrsta držav je poslala svoje zastopnike na to važno konferenco, da se posvetujejo, kako najbi se potom ureditve mednarodnih trgovskih odnošajev izboljšal splošni gospodarski položaj sveta.

Glavna vprašanja, ki so bila v ospredju razprav, se nanašajo na ojačenje kupne moči kmetovalcev, na železniške aranžmane, na javna dela, stabilizacijo denarja in druge probleme, od katerih zavisi gospodarska obnova Evrope.

Kakor je že znano, italijanskih delegatov ni bilo na konferenco. Ko so že bili na potu ter so se nahajali v Benetkah, jih je dohitelo Mussolinijevo povelje, naj se potujejo v jugoslovansko prestolnico. To naj bi bil protest proti pisanju jugoslovanskega tiska, ki je, v odgovor na herojska italijanska izzivanja, podrezal nekoliko v staro vprašanje o italijanskem junastvu.

DAN RDEČEGA KRIŽA V LJUBLJANI

V nedeljo, 16. septembra, je bil v Ljubljani velik dan Rdečega križa. Na Kongresnem trgu se je ob velikih navzočnosti ljudstva darovala slovesna maša, nakar se je storila povorka, ki je krenila po mestnih ulicah. Pred spomenik kralja Petra so člani ljubljanskega odbora Rdečega križa položili lep venec, pred univerzo pa se je zbrala šolska mladina, ki je poslušala govor o ciljih in namenih te lumane ustanove.

SPOMENIK PADLIM JUNAKOM

V Prokuplju, ki je bilo središče slovitih topliške vstaje leta 1817, so 9. septembra na posebno slovesen način odkrili spomenik padlim junakom. Navzoč je bil tudi kralj Aleksander, ki je v pomembnem govoru slavil zasluge onih, ki so padli za svobodo domovine. Na vznožje spomenika je kralj položil srebrn venec.

FESTIVAL SLOVANSKIH PLESOV

Velik praznik slovanskih plesov so imeli v Ljubljani v začetku septembra. Prireditev je bila kaj pestra in nad vse zanimiva. Mnogobrojno občinstvo ji je prisostvovalo. Zastopane so bile narodne nošnje iz skoro vseh krajev Jugoslavije, pa tudi iz drugih slovanskih držav. Mnogo pozornosti so vzbudili tudi slovenski in istrski plesi iz Primorja, ki so jih izvajali emigranti. Režija je bila v rokah Ferda Delaka.

Ziljanom, ki so se bili pripravili, da bodo sodelovali na festivalu ter so si bili že preskrbeli tudi potne liste, je avstrijska vlada v zadnjem hipu preprečila udeležbo.

MARIBOR IMA SVOJ FILM

Zagrebska tvrdka "Svetloton" je na povabilo zadruga "Mariborski teden" filmala mesto ter njegovo življenje. Filmane so bile vse pomembnejše znamenitosti mesta in okolice, nadalje važnejši industrijski in drugi obrati. Film je bil tudi otok in zaključne prireditve letošnjega tedna, vse razstave in improvizirana otvoritev Mariborskega tedna. Nadalje so filmali nastop mladih harmonikarjev, življenje na živilskem trgu in po mestnih ulicah. V družbi poznavalcev tamošnje okolice se je "Svetloton" podal tudi v Slovenske gorice in tam posnel tipične običaje vinorodnih krajev. Film bodo še ta mesec predvajali po vseh kino gledališčih v Jugoslaviji.

ŠKODA OD POPLAV

Listi so objavili poročilo izvedencev, ki jim je bila poverjena naloga, da ugotove, koliko škode so povzročile letošnje poplave v Sloveniji. Izvedenci cenijo to škodo na okroglih deset milijonov dinarjev. Toliko bogastva je odnesla Slovincem voda.

NOVI POLICIJSKI ZAPORI V LJUBLJANI

V kratkem času bodo urejeni novi ljubljanski policijski zapori, v desnem delu bivše šentpeterske vojašnice. Dosedanji zasilni zapori v poslopu mestnega magistrata bodo opuščeni. Prevzete in ureditve zaporov v šentpeterski vojašnici bodo stali občino okrog četrta milijona dinarjev in je kredit že odobren. Mestna občina bo prostore predelavala najbrže v lastni režiji.

STRELA UBILA OTROKA

Strela je udarila v oreh pred hišo posestnika Janeza Freceta v Tratni pri Slivnici. Strela se je odbila skozi strop in udarila na sredo mize, okoli katere je bilo zbranih 12 ljudi. Strela je ubila triletnega fantka, ostalih 11 oseb pa je omamila in hudo opekla po nogah. Hišo so na mah objeli plameni. Ljudje, ki so se zavledli, so odhiteli na prosto, druge pa so še pravočasno rešili gasilci, ki so takoj prihiteli in obvarovali sosedna poslopja pred požarom. Frece ima škode 15.000 Din, ki je le delno krita z zavarovalnico.

NEVARNO VASOVANJE

Na meji pri Št. Ilju se je prejšnji mesec spet dogodil žalosten slučaj, da je moral graničar streljati na člo-

VESTI S PRIMORSKEGA

Pritisk proti slovenski duhovščini

Župnik Srečko Rejec konfiniran za pet let. — Župnik Janko Pišot pod policijskim nadzorstvom

Po zadnjih vesteh iz Gorice je bil od goriške prefekturke komisije obsojen na 5 let konfirmacije svetokrižki župni upravitelj Srečko Rejec doma iz Idrije. Dne 31. avgusta so pozno ponoči prišli z avtom v Sv. Križ organi goriške kvesture in so župnika odpeljali. Župnikovo mater so organi tolažili čes, da se bo takoj vrnil itd. Vendar pa župnika niso več izpustili in po zadnjih vesteh so ga že odpeljali v kraj, ki mu je namenjen za konfinacijo.

Župnik Srečko Rejec je bil namestnik pred leti konfiniranega župnika Ivana Rejca in je bil že zaradi tega trn v peti vsem priseljencem. Zlasti mnogo zaslug za novo žrtev pa imata svetokrižki podestat in učitelj Caliva ter postajenačelnik s Ceste Ciarella. Poleg teh dveh pa je imel župnik Rejec še nekaj drugih stalnih opazovalcev.

Že avgusta meseca je dobil Krtelj Doro, po donače Dore Kajzerjev, cerkovnik v Sturjah, opozorilo od političnih oblasti, da mora v teku avgusta iz Ajdovščine sicer bo konfiniran. Imalu nato pa je bil od goriških političnih oblasti pozvan v Gorico, kjer so mu sporočili, da ga je komisija postavila pod policijsko nadzorstvo za dobo dveh let. Krtelj je že več let vestno opravljal službo cerkovnika in sicer brezplačno. Ker je poleg cerkovniške službe vodil tudi cerkveni pevski zbor, je bil političnim oblastem že več časa odveč. Vendar pa mu niso mogli dokazati nikakih prestopkov. Krtelj je oče več nedorastlih otrok, katere s težavo preživlja.

Istočasno kot cerkovnik Krtelj je bil klican pred goriško politično komisijo tudi župnik Janko Pišot s Planine pri Vipavi, kjer so mu sporoči-

veka, ki je skušal skrivaj prestopiti mejo, pa ni obstal na pozive. Prva krogla mu je šinila mimo glave ter mu ranila ustnice, druga pa ga je zadela v desno ramo in ga vrgla na tla. Ranjenec je povedal, da se piše Franc Bauman ter je star 26 let. Doma je iz Kogelberga pri Lipnici v Avstriji. Mejo je hotel prekoračiti, da bi obiskal svojo v naši državi stanujočo zaročenko. Pri njem res niso našli ničesar, kar bi dokazovalo, da je skušal kaj utihotapiti.

NAJDBA IZ STARIH ČASOV

Starorimski žrtvenik, posvečen vojnemu bogu Marsu, je našel v Beli Palanki posestnik Stevčič, ko je kopal svoje zemljišče za ureditev vodnjaka. Dva in pol metra globoko pod zemljo je našel na marmornato ploščo, dolgo 130, široko pa 75 cm. Plošča je bila lepo izdelana in dobro ohranjena. Kustos muzeja iz Niše je po obliki in po napisu na plošči ugotovil, da je del starorimskega žrtvenika, posvečenega vojnemu bogu Marsu. Ploščo so odposlali v niški muzej.

li, da je dobil tri leta policijskega nadzorstva. Gre govoric, da je dobil župnik Pišot, ki je bil znan kot miren človek in se ni brigal za drugo kot za to, kar spada v njegov delokrog, policijsko nadzorstvo po zaslugi duhovnega sobrata Dodbola, italijanskega župnika v Ajdovščini.

Potolažili so se

Našim čitateljem je znano, da je bila kampanja fašističnega tiska proti tržaškemu škofu mons. Fogarju v zvezi s procesom proti nekemu Maksimilijanu Stefaniju, ki je bil poveril približno milijon lir pri podjetju pri katerem je bil uslužben. Brez slehernih dokazov so fašisti začeli obdolževati mons. Fogarja, da je od Stefanija prejel velike vsote ter jih uporabil v protifašistične svrhe. Dne 1. septembra so listi prinesli vest, da je prizivno sodišče povišalo Stefaniju kazeno od 12 na 16 let ječe. Priobčili so obširna poročila, a v nobenem ni omenjen tržaški škof. Ta molk pač zgovorno priča, kako so bile vse fašistične obdolžitve iz trte izvite.

Kako utrjujejo mejo

Med mejo, ki gre tik za vasjo Rateče, Planica in med trbižem imajo Ratečani poleg gozdov in pašnikov ve like komplekse polja, travnikov in njiv. Sredi meseca maja letoš. leta pa so italijanske vojaške oblasti brez vsakršnega dovoljenja zasedle gotove dele tega rateškega polja, ogradle po samezne kose in prepovedale lastnikom dostop. Petim posestnikom, zlasti pa Josipu Tofu iz Rateč št. 88 so odvzeli in uničili vse polje. Sedaj je tu zaposlenih preko 300 italijanskih delavcev, ki so stalno pod nadzorstvom straž. Okrog utrdb so table z napisu — tudi v slovenščini, — ki prepoveduje dostop, ustavljanje in ogledovanje. Utrdbe gradijo na desni in levi strani ceste Rateče—Trbiž, ki so deloma ograjene z visokim lesenim plotom, deloma pa zakrite z nalašč za to postavljenimi kozolci, napojnjenimi s senom. Na obeh straneh imajo urejene tudi električne vzpenjače, ki odvažajo nepotreben, oziroma izkopan material, dovažajo pa les, apno in druge zidarske potreščine. S tem so našim dvolastnikom povzročili neprecenljivo škodo, petorici pa so uničili vse polje. Za te naprave so porabili tudi ogromno lesa, ki so vzeli po naših gozdovih.

Okolico Št. Vida, zlasti ono nad vasjo in dalje pod Nanosom utrjujejo že več let. Nad Št. Vidom so sezidali že več poslopij v razne vojaške namene. Tu so tudi letos delali z vsa naglico. Pred nekaj tedni pa je prispelo v te utrdbne 50 delavcev, kar pomeni, da bodo še pred zimo z delom pohiteli.

Cesto, ki pelje iz Lokev (Trnovska planota) čez križišče Male Lazne. Pred mejo skozi Lokavec v Ajdovščino, širijo in popravljajo. Dvignili in razširili so tudi cestne podvoze. Z delom hitijo vendar letos popravilo ne bo še gotovo.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆
NAROČITE SE NA
"Novi list"

naporih, 7.350 metrov visoko na vrh "Queen Mary" Prof. Dyhrenfurt je s svojo himalajsko ekspedicijo prilezal po hudih

Z MIRSIM SRCEM SE LAHKO ZATEČETE

ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584 U. T. 41 - 4985 Buenos Aires

V VSAKEM SLUČAJU

KO ČUTITE, DA VAM ZDRAVJE ZDRAVNIKE IN NAJMODERNAŠI KLINIKI SPECIALIZIRAN NI V REDU. NAŠLI BOSTE V NEJŠE ZDRAVSTVENE NAPRAVE

UPRAVITELJ NAŠ ROJAK DR. K. VELJANOVIĆ

NAŠA KLINIKA JE EDINA SLOVANSKA KLINIKA, KI SPREJEMA BOLNIKE V POPOLNO OSKRBO, IN SICER PO JAKO ZMERNIH CENAH. IZVRŠUJEMO TUDI OPERACIJE

POSEBEN ODDELEK ZA VSE ŽENSKÉ BOLEZNI IN KOZMETIKO

Sprejemamo od 14. do 20. ure.

POROČILO IZ BRD

V obče je znano, da so vsa županstva v Julij. Krajini v velikem neredu in v ogromno škodo davkoplačevalcev, vsled imenovanja podeštatov od strani fašističnega režima. Škoda je črnila za ponavljanje neovrženih dejstev.

V prvo vrsto spada nesrečno županstvo Kojško v Brdih, kjer postavljajo za podeštate nezmožne in fanatične fašiste, ali bolje rečeno oportuniste in koritarje, ki so pogнали občinsko gospodarstvo v brezno, da ni možna več nikaka rešitev.

Zadnje čase je paševal podeštat Baiardi (nemškega pokoljenja Bayer, prišel nekje iz Pulja). Ta je napravil ljudstvu in občinskemu gospodarstvu — po receptu faš. režima — toliko gorja, da bi se lahko napisale cele knjige dokazov in vendar so ga oblasti pustile na tem mestu več kakor šest let. Da mu je bilo lažje se vzdrževati in izmzgavati ljudstvo, je oblastem kazal in dokazoval kako so Slovenci nevaren element za obstoj države. Kot take je naznanil oblastem nebroj oseb, ki so prav veliko pretrpeli in utrpeli ogromno škodo, bili preganjani na najrazličnejše načine, čeprav so bili popolnoma nedolžni.

Baiardi je postopal skrajno krivično s slovenskim posestnikom. Občeval je le z v fašiste prelevljenimi pokvarjenimi "komunisti", to je: s ponočnjaki, pijanci, razgrajči, lahkoživci. Kratko z ljudmi njegovega kova, po geslu "gliha ukup štrih" ali "povej s kom hodiš in ti povem kdo si".

Končno se je našla tudi med faš. voditelji bela vrana, ki je tega oportuniste in skrajno nemoralno osebo, ki jernlje fašističnemu režimu oni pičli ugled, ki se trudi ga pokazati, odstavila od tega mesta.

Zapustil je žalostne spornike v občinski upravi. Dolgovi so gorostastno narasli, pravijo, da okrog 1 milijon Lir, kljub temu, da so bili davkoplačevalci obremenjeni z največjimi občinskimi davki na Goriškem in upravičeno se vprašujejo, kam je izginilo toliko denarja. Oblast je baje našla velikanski nered v vsej upravi. Seveda to se vse lepo pokrije s črno srjaco, da javnost ne izve. Za prvo silo je imenovan začasni prefekturni komisar, o katerem se ne moremo izreči nikake sodbe in mnenja. Pravi, da bo kos svoji nalogi, ter je baje že pričel s čiščenjem v občinski upravi. To je tudi nujno potrebno, da se gnjila in zanemarjena uprava spravi vsaj za silo zopet v red. Ljudstvo ugiha kdo bo Baiardijev naslednik, kaj ti sedanjí je le začasno. Menda jih pride več v poštev. Med temi ima baje prvenstvo učitelj Lenardič, ki je

bil Slovenec iz Kojškega. A ljudstvo ee ga boji bolj kakor hudič križa, dobro vedoč, da bi bil bolj fanatičen in krut kakor odstavljeni Baiardi. Bila sta si najintimnejša prijatelja in je bil Baiarduju desna roka. Bojimo se, da pridemo z dežja pod kap.

Občinski dacar Paladini, Slovenec iz Istre, ki se pa potruði, da ne govori slovensko, je bil Baiardiju dober pomočnik. Svojo službo je opravljal v škodo ljudstva, proti obstoječim zakonom, po vednosti in zaslugi Baiardija, ki mu je bil zvest pajdaš iz oportunitizma.

Take pijavke nam pošilja fašistični režim upravljati občinsko gospodarstvo. Neverjetno je, da ne pride do spoznanja, da taki oportunisti in koritarji niso samo ljudstvu naredili ogromno škodo in ga izmzgali do kosti, da marveč postavljajo tudi fašistični režim v najslabšo luč.

Sicer piše italijanski tisk in enoglasno trdi, da je v faš. režimu vse v redu. Mi pa pravimo ravno obratno je res, ker to čutimo na lastni koži.

o—o—o

Stroga obsodba

Kata Grbin, doma iz Ližnjana, je odvedla v mesecu Juliju svojo 11-letno hčerkico na Reko ter jo od tam poslala brez potnega lista na Sušak, kjer je jo čakal njen stric. Ko so oblasti izvedele za ta otrokov beg preko meje, je prišla Grbinova pred sodišče v Puli, kjer je bila prve dni septembra obsojena na 3 mesece in 15 dni zapora ter na 2.500 lir globe.

o—o—o

Smrt istrskega rodoljuba

V Zagrebu je umrl dne 6. septembra istrski rodoljub in velik narodni delavec Matko Brajša, star 75 let. Pokojni je bil doma iz Pične pri Pazinu; po dovršenih gimnazijskih študijah je šel študirat pravo na Dunaj, odkoder se je spet vrnil v domače kraje. V Buzetu, Podgradu, Voloski, v Puli in na Reki je služboval po raznih odvetniških in notarskih pisarnah. V vseh teh krajih se je udeleževal kot marljiv delavec na narodnem polju, posebno velike pa so njegove zasluge na glasbenem polju. Brajša je bil komponist in pevovodja, ki je skrbel za širjenje lepe pesmi v Istri ter je zbral, zapisal in harmoniziral več sto istrskih narodnih. Se tik pred smrtjo, in v kljub svoji visoki starosti, je pripravil novo zbirko narodnih pesmi iz Istre, ki jih je imela izdati Jugoslovanska matica v Zagrebu.

Do leta 1923 je Brajša živel v Pazinu; radi fašističnega pritiska, ki ga je tudi on moral občutiti, se je preselil v Jugoslavijo in je živel v Zagrebu kot emigrant. Na tamošnjem Mirogoju so ga pokopali ob veliki udeležbi rojakov emigrantov.

Aretiranci iz Krvavega potoka izpušteni

Znano je, da je bilo v avgustu aretiranih kakšnih 40 naših ljudi iz Krvavega potoka, ko je tam pogorela judska šola. Aretirance so odvedli v Trst ter jih tam spravili v preiskovalni zapor. Ker se je osumljencem posrečilo dokazati, da niso v nobeni zvezi s požigom, jih je tržaška policija v prvih dneh septembra izpustila na svobodo.

Kako so pripravili ceste

Da so vse naše ceste, ki vodijo k meji ali pa ob meji spodkopane, je najboljši dokaz, ki se je pripetil pred kratkem v bližini Idrije. Neki tovorni avto, ki je peljal tes iz obmejnih gozdov se je na cesti, ki pelje iz godoviča v Idrijo kar na lepem vdrl v tla. Avto so morali raztovoriti in ga s pomočjo drugega z vleči z mesta. Pri reševanju avto so pomagale tudi vojaške oblasti, katere je neljubi dogodek zelo presenetil.

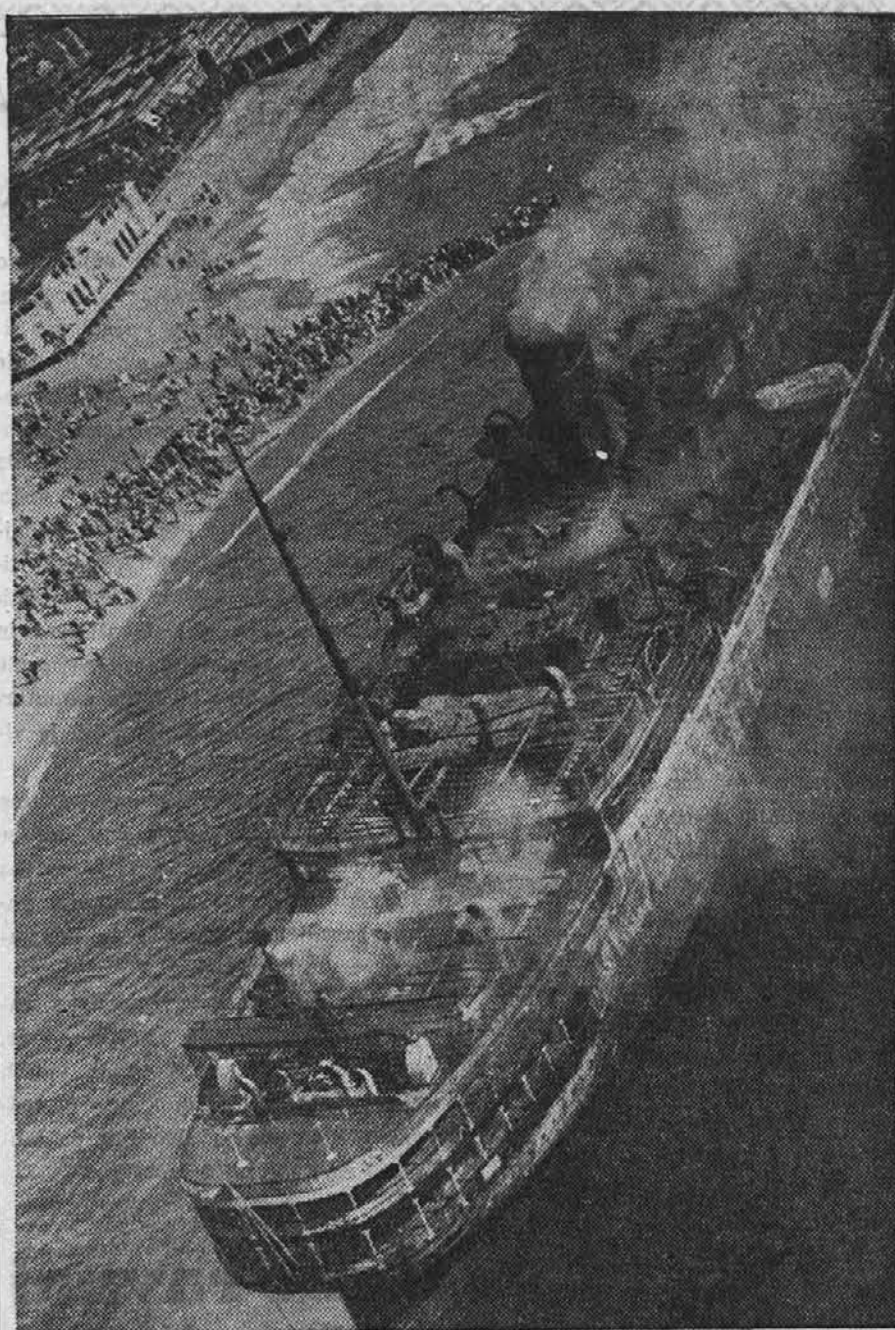
Smrt na tujem

V Bariju, v Južni Italiji, je preminula gčna. Adrijana Fili, učiteljica, hčerka tolminskega knjigoveza Janka Filija. Službovala je štiri leta v Trenti in v Čepovanu, dokler je niso premestili v Južno Italijo, v Matero (Basilicata), kjer je zbolela. Daleč proč od ljubljenskih domačih krajev jo je ugrabila smrt. Naj v m. p.!

Tečaji za italijanski jezik

Ta mesec so se pričeli po Goriškem in drugod spet večerni tečaji za italijanski jezik, ki so namenjeni pred vsem odraslim mladini. Teh tečajev se naši ljudje udeležujejo, toda ne morda iz kakega navdušenja do italijanskega jezika kakor radi tega, da se rešijo vseh sitnosti, ki so jih deležni od strani oblasti, če se tečajev ne udeležijo. Koncem vseh koncev pa so ti tečaji jako zanimivi. Tu se zlasti pozimi zberejo v gorkem prostoru vse ženske iz sososke, pa tudi možje in si, drugače ne morejo, povedo marsikaj. Tako je bilo lansko leto na nekem tečaju v Vrtojbi tako živahno razpoloženje, zlasti med ženicami, da jih ni ti odločen nastop učitelja ni mogel po miriti. Ko se je to razpoloženje le preveč stopnjevalo, je bil učitelj prisiljen poklicati goriško policijo, ki je prišla in avtoritativno posegla vmes. Uspehi teh tečajev so minimalni, oziroma jih sploh ni. Na njih račun pa krožijo med našim ljudstvom že marsikatere pikre.

IZKUŠENA SLOV. BABICA
diplomirana v Pragi in Bs. Alreu ter specializirana za vse ženske bolezni. Deluje že 25 let, bivša babica v bolnišnici J. Fernández
FILOMENA BENES BILEK
Calle Lima 1217, 3 kvadre od Plaza Constitución — U. T. 23 (B. Ord.) 3389

Goreči parnik "Morro Castle", na katerem je izbruhnil požar, ki je povzročil 133 človeških žrtev

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

ZAKAJ ZVEZDE MIGLJAJO?

Še danes je razširjeno mnenje, da migljajo stalnice, premičnice pa ne. — To je naziranje, ki so ga opazovanja že davno zavrgla. Kadar stalnice močno migljajo, migljajo gotovo tudi planeti, samo da je njih migljanje dosti mirnejše in ga prosto oko vselej ne opazi. — Včasih zvezde ob obzoru naravnost poskakujejo, migljanje planetov pa se kaže samo v spremembah svetlobne moči.

Od kod ta pojav? V bistvu je soroden nemiru sončnih žarkov, ki se odbijajo z razgibane vode na strop ali steno. Gibanje zračnih plasti, njih medsebojno mešanje in pri tem na-

stajajoče različne lomne prilike so vzrok zvezdnega migljanja, ki se kaže v drhtečih gibih, v spremembah svetlobne moči in spremembah barve. Ta pojav ni brez pomena za naše življenje. Kadar zvezde močno migljajo, je to znak, da so višje zračne plasti zelo nemirne, temu nemiru pa sledijo vremenski preobrti. Natančno opazovanje zvezdnega migljanja bi nam v tem pogledu torej lahko rabilo za napovedovanje vremena.

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

D. K. D. "ISKRA" V CORDOBI

VABI

vabi vse rojake in rojakinje na ponovitev društvene prireditve, ki se bo vršila v nedeljo, 21. oktobra t. l. v dvorani "Ukrajina", ulica 82, številka 1533, Barrio Inglés. Začela bo točno ob 4. popoldne.

SPORED:

1. Otvoritev (godba).
 2. Deklamacija.
 3. Pogled v nedolžno oko (oklet).
 4. Planjska roža (oklet).
 5. Deklamacija.
 6. Veselcigr s petjem v treh dejanjih: **MOČ UNIFORME**.
- Po sporedu plesna zabava. — Vstopnina: ničajna. — Prireditve se bo vršila ob vsakem vremenu.
K številki udeležbi vabi

Odbor.

KROJAČNICA IN TRGOVINA

GORICA

Nudi cenj. rojakom veliko izbero najboljšega blaga po zmernih cenah.

Delo in postrežba prvostna.

Priporoča se

FRAN LEBAN

Avda. del Campo 1080
U. T. 59-3102 Buenos Aires

Clínica Médica "SLAVIS"

Ravnatelj: Dr. D. CALDARELLI

Upraviteljica: bolgarska rojakinja dra. Radka Ivanović
Vestno zdravljenje notranjih, želodčnih in srčnih bolezni.

SPOLNE BOLEZNI

(Kapavico in sifilis)

zdravimo po modernem in sigurnem nemškem načinu.

Posebna sprejemna soba in poseben ambulatorij za ženske, ki jih zaupno zdravijo zdravnice, specializirane v vseh ženskih boleznih.

Govorimo jugoslovanske jezike in sprejemamo od 10. — 12. ure ter od 3. — 7. popoldne

ZMERNE CENE

OLAJSAVE ZA PLACEVANJE

SAN MARTIN 522, II. nadstropje

U. T. 31 Retiro — 1619

Dram. odsek Izseljenskega društva "TABOR"

uprizori 27. oktobra

POHUJŠANJE

V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

v dvorani "Garibaldi", ulica Sarmiento 2419.

ZA POUK IN ZABAVO

Ptice kot napovedovalke vremena

Znanost o vremenu je zadnja desetletja gotovo zelo napredovala, ni pa še dosegla popolne gotovosti v svojih napovedih.

Brezlične napovedi zadevajo v splošnem pač vremenske prilike ali pokrajine, ne morejo pa dosti upoštevati posebnih prilik manjših dežel in poedinih mest. Nobena vremenska napoved ne more z absolutno točnostjo povedati, da-li bo v kraju poslušalca ali čitatelja meteorološke subrike v listih v naslednjih 24 urah sijalo solnce ali padal dež.

V tem oziru živali človeka prekašajo, kar ni čudno, saj so z naravo bolj povezane. Najbolje pa se obnašajo v tem oziru menda ptice, te prebivalke ozračja. V svojih peresih, ki so za vlago zelo občutljive, nosijo najboljše hidrometre s seboj in kar jim ti pokažejo, se izraža v obnašanju ptic.

Ni slučaj, da so neki stari narodi smatrali vrane za svete živali, ki vidijo v prihodnost. Njih svojevrstno krakanje, ki napoveduje pač prav tiste nesreče, ki so bile za tedanje kulturno stopnjo človeštva najvažnejše: naravne katastrofe, vihar in nevihte. Davno preden je človek zagledal znamenja bližajočih se neviht, dajejo vrane in tudi druge ptice svoja svarilna znamenja, tako zelena žolna, ki jo Angleži imenujejo "dežna ptica", z zateglim, tožečim klicem, ki ga je čaleč slišati. Sinica zapoje na način, ki spominja na zvok žaje ali pile, ščinkavec pa leta razburjeno naokrog in se oglašja z neko posebno melodijo.

Ne tako šumno, a vendar dovolj jasno izražajo kavke in škorci svoje slutnje bližajočega se neurja. V jatah ostavljajo odprti svet in brzijo proti gozdovju. Če zadevajo lastavice s krili vodovje rek in ribnikov, je to znamenje za dolgo doževje. Če pa letijo v presekanih progah tik

nad zemljo, pri čemer neprestano vreščijo, je to znamenje za nevihto. Močan veter ali nevihta se bliža, če silijo žerjavi v tlom. Krik sove med dežjem naznanja lepo vreme. Kadar opazimo čuka podnevi sedečega v senci velike meje, smo lahko gotovi, da nas čaka deževno in vetrovno vreme.

Storklje se selijo prej nego običajno, kadar je pričakovati zgodnje zime. Kraljički se bližajo pred takšnimi zimami človeškimi bivališčem in si iščejo zavarovanih gnezd za mrzle dni. Te ptičke žive običajno samotarsko, a pred hudimi zimami jih je videti v večjih družbah.

Tudi domača perutnina se razume na vreme. Kadar kokoš čuti, da se bliža dež, sedi mirno in vleče peresa skozi kljuh, gosi brez prestanka gajajo, race tekajo naokrog in udarjajo s peruti po tleh.

Seveda se živalske vremenske napovedi omejujejo na kratke roke, kvečjemu na 24 ur. A v teh mejah so presej zanesljivo dopolnili človeškega vremenoslovja. Zgodi se pa lahko, da se tudi ptice zmotijo.

Kako ravnaj s knjigo

Pazi na svoje knjige! S tem dokažeš, da si res prijatelj knjig. Kdor s svojimi knjigami ravna brezbržno, ni vredon, da jih ima.

Osnuj si svojo lastno knjižnico. To pa z nakupom skrbno izbranih posameznih knjig, ne pa tako, da bi si pridržal od drugih izposojene knjige.

Steklenica s konjakom ne spada v knjižno omaro; duševno cvetje in vin ski cvet se ne ujemata.

Knjižničarji so ljudje, ki hero po dva najet ur vkup, ne da bi se ozrli. Ti sami sebi kvirajo veselje nad branjem, ker polagoma otopevajo. Treba je odmora za razmišljanje o tistem, kar smo brali.

Oslovska ušesa v knjigah so nedopustna; kdor jih v svojih knjigah vendarle prenaša, zasluži, da mu zra- stejo.

Ex libris ali knjižno znamenje mora imeti vsak prijatelj knjig. Osebnostno znamenje v lastni knjigi podvojuje zavest lastnine in veselje nad njo.

Prijateljstvo nas ne obvezuje, da bi drug drugemu posojali pol svoje knjižnice. Ob tem se navadno razbijeta oba — knjižnica i prijateljstvo.

Mastni madeži v knjigah so hujši od lukenj v nogavicah.

Denarja je treba za nakup knjig. Postavi v svoj proračun potrebno postavko. Ni treba bogve kako velikih vsot, tudi z malim moremo marsikaj doseči.

Saljivost, ob kateri se smejemo in jočemo, nam preganja vsakdanje skrbi. Zato v tvoji knjižni zbirki ne smejo manjkati mojstri pristnega humorja.

Hasek boš imel od branja le tedaj, ako si zapomniš: Knjiga, ki ni vredna, da bi jo dvakrat bral, sploh ni vredna, da bi jo bral — še manj, da bi jo hranil v knjižnici.

Roke si umij, predno sežeš po dobri knjigi. Čitanje je vsaj tako slovesen opravil, kakor uživanje jedi.

Jej ali čitaj! Oboje hkratu ne gre. Če pa to vendarle delaš, vedi, da škoduješ svojemu duševnemu in telesnemu zdravju. Vsaka stvar ob svojem času. Ne smemo hoteti imeti vsega naenkrat.

Kritiki so ljudje, ki med drugim tudi knjige ocenjujejo. Seznanj se z njihovimi mnenji, toda ohrani svoje lastno mnenje.

Bralni znak si daj napraviti po svojem knjižnem znamenju. Bralni znak niso vžgalice, glavniki, svinčniki, noži, škarje, kodrci ali igralne karte.

Nakup novih knjig povzroča obilo veselja. Vendar pazi, da s tem ne izzoveš zavisti pri bližnjiku; strupena kritika bi ti utegnila skaliti vso radost.

Red bodi v tvoji knjižnici. Kar notranje spada skup, mora tudi skupaj stati... Boleti te mora, če kateri izmed tvojih ljubljencev stoji na glavi.

Sare ne maraj! Slabe vezave, iztrganih istov v tvoji zbirki ne sme biti. Tudi knjigovez mora živeti.

Muka, grenka muka je, če človeka med književnim užitkom motijo vsakdanja vprašanja. Razloži to svojem. Sicer pa: česar nočeš, da bi drugi tebi storili...

Obrobne opazke ne spadajo v knjigo. Če želiš svojo lastno mnenje pisмено izraziti, zapiši ga na poseben list in položi v knjigo.

Slabo, zelo slabo boš sanjal, če dolgo v noč v postelji bereš. Duševni hasek od takega branja je zaradi utrujenosti zelo dvomljiv. Razen tega si kviraj oči.

Sodi samo o knjigah, ki si jih v resnici sam čital. Ali pa si nemara ne znaš ustvariti lastne sodbe?

Posojati knjig pravzaprav ne bi smeli. Resničen prijatelj knjig sploh nima pravega užitka s knjigo, ki ni njegova last.

Širi umevanje in ljubezen do dobrih knjig in do umetnosti čitanja. — Kako to delaj, moraš sam uganiti.

Izrezuj in zbiraj književne ocene in oglase o novih knjigah, da boš vedno imel pregled.

MUSSOLINIJEV GOVOR

Preteklo soboto se je vršilo veliko fašistično zborovanje v Milanu. Listi pišejo, da se je zbralo okrog pol milijona ljudi, ki so se pripeljali iz vseh krajev Italije, da slišijo ducejev govor. Načelnik italijanske vlade je povedal že znano reč, da kapitalistični sistem proizvodnje ne odgovorja več današnjim potrebam ter da je v razsulu. Obrazložil je, da je bodočnost v rokah delavstva in obenem seveda zagotovil, da bo samo fašizem mogel priboriti delavskemu sloju največje pravice.

Govoril je tudi o zunanji politiki.

Glede Francije je dejal, da se odnosi boljše. Prav nič pa ni zadovoljen z Jugoslavijo ter je hudo zameril jugoslovanskim listom, da so v odgovor na fašistična izzivanja odgovorili z zafkacijo na račun toliko slavljenega italijanskega junaštva. Dejaj je, da so napadi jugoslovanskega tiska hudo zadeli italijansko občutljivost ter je korajžno zatrdil, da je italijanska vojska vsak čas pripravljena dokazati svoje junaštvo vsakemu, ki o njem dvomi.

HOTEL PENSION VIENA

SANTA FE 1938 BUENOS AIRES
U. T. 44 Juncal 5207

Oddajajo se lepe zračne sobe z zdravno in domačo hrano od \$ 2.— dalje.

POSTREŽBA PRIJAZNA

Posamezen obed \$ 0.70

DOBRE ZVEZE NA VSE STRANI
Rojakom in rojakinjam se priporoča

E. KRAVANJA

KLINIKA SPECIALISTA ZA JUGOSLOVENE

ZDRAVIMO

SIFILIS 606-014. — Moderno zdravljenje
BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis vnetja in spolne bolezni.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — oslabelost

SRCE. Srčne napake — hibe.

ZELODEC. Čreva — kislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku u niverze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. Zdravljenje mrzlice.

ZENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROSKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

Zarki X — Diatermia — Zarki ultravioletas

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj.

Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra,

obisti, želodec, maternica, spolovilo

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 9. do 12.

Pregled SAMO \$ 3.-

Ob nedeljah dopolndne pregledamo brezplačno vsakega, ki se nam predstavi s tem listom

JARMIENTO 1017

ORDINIRA OD 10 DO 12 I 14 DO 20 SATI

V St. Paulu, v Združenih državah, je policija ustrelila v boju Dillingerjevega pajdaša, nevarnega zločinca, ter obenem aretirala njegovo 21-letno prijateljico Opal Melico

SLOVENSKA GOSTILNA

CALLE TRELLES 1167 BUENOS AIRES

(Pol kvadre od Gaone 2400)

ZBIRALIŠČE NAŠIH ROJAKOV OBŠIRNI PROSTORI
TER IGRISČA ZA KROGLE IN KEGLJE

Ples vsako nedeljo - Domača - postrežba - Zmerne cene

- Vsak rojak je dobrodošel -

DARUJEM

povečano sliko v barvah za vsakih 6 fotografij, ki stanejo od \$ 3 dalje. Naš atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih

JUGOSLOVANSKI FOTOGRAFSKI ZAVOD "SAVA"

Sava Jovanovič — San Martín 608, Buenos Aires

ŽENSKI KOTIČEK

Mati in bolno dete

Vsak razboriti človek mora priznati, da v boleznih jadikovanje in stokanje nič ne pomaga. Razumna in vestna mati ne bo čakala prekrižanih rok ob bolniški postelji svojega otroka, kako slabi in gine. Ne bo se brigala za praznovorne navete in neumne predsodke; ako vidi, da je otrok v nevarnosti ter njene izkušnje in njeno znanje ne zadošča, se obrne čimprej na edino pravega pomočnika, na zdravnika. V veliki večini bolezni zdravniška veda lahko pomore malemu bolniku ali mu vsaj olajša trpljenje. Neuspehi zdravnikov izhajajo prav čisto iz tega, ker se ga roditelji prepozno spomnijo, — šele takrat, ko je že vse izgubljeno, ali mu premajo zaupajo in se ne ravnajo točno in natančno po njegovih navodilih. Svojega otroka mora mati opazovati, da takoj zazna v primeru bližajoče se bolezni na njem izpremembo. Dete ne ve, kje ga boli in v prvih letih življenja ne zna izraziti svojih tugob. Zato pozna mati otroške bolezni le potom opazovanja svojega otroka. Seveda mora tudi vedeti, kakšni so začetni znaki posameznih bolezni, kako se počasi in tajno razvijajo. Budno materino oko hitro opazi porudelo, obledelo, vroče ali mrzlo kožo na detetovem telesu, izpuščaj, kako oteklino, izpremembe na obrazu, blek očii, nemirnost, hitro in površno dihanje, hripavost glasu, kašelj, težko in nenavadno požiranje, neurejeno prebavo i. dr. Gotove kretnje in nenavadno držanje otroka kaže, da ga nekaj boli v ustih, v glavi, v prsih, v trebuhu, kosteh... Pri večjih otrokih se javlja prihod bolezni že v izpremembi njegove narave: prej poslušen otrok je nenkrat razdražljiv in uporen, prijazen in zgovoren postane mrk in slabovoljen, na sicer tihiem otroku se kaže nenavaden nemir. Vse to so pogosto znaki bližajoče se bolezni, ki jo je mnogo lažje spoznati in zato tudi zdraviti, ako je mati te pojave že takoj v začetku opazila.

Ako se je otrok z dobro vzgojo naučil, da gleda v zdravniku svojega prijatelja in dobrotnika, je zdravljenje zelo olajšano. Razvajan, pomehkužen otrok bo v bolezni trpel mnogo več in dalje časa. Zato mati otroka že v nežni mladosti nauči, da zna odpirati usta, kadar mu je treba pogledati v grlo, da zna grgrati, si izpirati usta in sražiti zobe. Predvsem pa naj ga uči pokorščine; otrok se mora zavediti, da mu hoče mati in vsa njegova okolica le najbolje in se mora zato brez krika in vika pokoriti materinim in zdravnikovim navodilom. Brez joka mora jemati zdravila, ki mu jih zdravnik predpiše, saj mora biti uverjen, da je to le v njegovo korist. Vse to pa treba privzgojiti otroku že prej, kajti bolezen ni čas vzganjanja. Ako dete nikakor ne mara vzeti zdravil, tedaj pač ni druge pomoči, rego da mu nežno toda krepko stisnemo nasek in mu hitro vlijemo zdravo vilo v usta: požreti bo moralo, da pride do sapa. Bolje je sicer, ako to nasilje ni potrebno, toda ni tako strašno, kakor se občutljivim materam morda zdi.

(Ž. Evt.)

FOTO "DOCK SUD"

Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RADALJ

Specialist v modernem slikanju. Facundo Quiroga 1275. Dock Sud

IZ BUENOSAIREŠKE KRONIKE

Ker ga ni marala več

V hiši št. 3355 ulice Alvarez Thomas, kjer sta stanovali sestri Hermína in Marija Facioli, prva star 25, in druga pa 30 let, se je zgodila pretekli petek žalostna tragedija. Alejandro Suárez, 24 let stari pismonoša, se je bil zagledal v Hermino in tudi dekletu je kazalo, da ga rada ima; zadnje časa pa se je ta njena ljubezen docela ohladila, ko je izvedela, da je nezdravljivo bolan. Nič več ni hotela vedeti zanj in na Suáreza je to tako vplivalo, da je sklenil maščevati se. V petek popoldne je prišel v hišo, kjer sta stanovali sestri. Vnel se je prepričan in ko se je fant prepričal, da ne more imeti nobenega upanja več, je vzel iz žepa revolver ter ustrelil najprej Marijo, o kateri je menil, da

je sestro nahujskala proti njemu; zadel jo je v glavo tako, da se je takoj mrtva zgrudila. — Nato pa je sprožil še dva strela proti Hermini in jo težko ranil. Ko je prihitela policija, zločinca ni bilo več; pobegnil je. Ranjeno Hermino so prepeljali v bolnišnico Pirovano; njeno stanje je nevarno.

Morilca je policija dobila v nedeljo. Aretirali so ga ter ga odvedli v zapor. Suárez je zločin priznal.

Prometne nesreče

V ponedeljek sta trčila na križišču ul. Independencia in Quintana Bocayuba kamijon, katerega je vodil Marius Heller, in avto, ki ga je šofiral Fco. Filsile. Karambol je bil tako hud, da sta odletela s kamjona dva delavca Fidov Stanokov, 28 let star, in 52-letni R. Čov. Prvi je prišel pod kolesa in ga je kamjon tako poškodoval, da je na mestu izdihnil; njegov tovariš pa se pri padcu težko ranil. Oba voznika je policaj aretiral.

Istega dne je na križišču ulic L. Alem in San Martín avto povozil neznanca, čigar istovetnost doslej še niso mogli ugotoviti. Zadel je tako težke poškodbe, da je bil takoj mrtev.

Na višini 1434 ul. Lima sta pa trčila v nedeljo pekarski voz in colectivo 7.

Migljaji za hišne gospodinje

Da olje izgubi pri kuhi neprijeten vonj, ga razbeli, potern vrzi naj kofček kruha, ki vzame ves duh nase. Ko je kruh rumen, se je tudi vonj izgubil. Ker je olje mnogo boljše oz. zdravješe od masti, naj bi se naše gospodinje navadile uporabljati ga

Dorothy Hill, slovita atletka iz Los Angelesa, hoče uvesti novo sportno odelo za golf

namesto masti. Kdor ne prenese samega olja, zanj treba vzeti polovico olja in polovico presnega masla ali masti. Najboljše je fino olivno olje. Jako dober okur ima olje, nomešano s slanino. Na olju lahko pražimo, pečemo, parimo in celo cvremo razne mesne in močnate jedi.

ZA NAŠE KUCHARICE

ŠOKOLADNA TORTA

Zmeščaj v pečici 12 dek šokolade, primeščaj 6 dek presnega masla, 12 dek sladkorja in žlico vode. Dobro zmeščaj in prideni 6 dek moke ko si ji primešala ¼ pecivnega praška, ter 1rd sneg šestih beljakov. Speci z namazanjem, z zemeljnikimi drobtinami posipanem tortnem modlu pri zmerni vročini. Oblajeno torto nadevaj s kremo ali z marmelado ali jo oblij z glazuro. Dobra je pa tudi brez vsega tega.

Prejete knjige in revije

Andrej Gabršček: "Goriški Slovenci"

Tudi druga knjiga Andreja Gabrščka o Goriških Slovencih je živ dokaz, s kakšno vztrajnostjo in vestnostjo je naš goriški publicist zbral in zbral gradivo za zgodovino tega dela našega naroda ter tako otel pozabi celo

Pri tem je zgubila življenje neka ženska, ki je slučajno stopala po ulici, dve pasantki pa sta bili težko ranjeni.

V obupu

José Mininni, 47-letni zakonski mož — stanujoč s svojo ženo Marijo na Avdi. La Plata 1687., je bil že več časa bolan in ker je videl, da gre z njegovo boleznijo vedno slabše, se ga je vsak dan bolj loteval obup tako, da so ga začele preganjati samomorilne misli.

V nedeljo zjutraj se je odločil za ta nesrečni korak. Ko je bila žena še v postelji ter je še spala — bilo je 4.30 zjutraj — je vzel samokres ter sprožil kroglo najprej njej v glavo, nato pa je še samega sebe usmrtil.

Mininnijevo strel ni zadel smrtno, marveč je bila le težko ranjena. Prepeljali so jo v bolnišnico Penna.

Življenje si je vzela

Pierina Bottari, stara 30 let, se je s samomorilnim namenom vrgla raz azoteje hiše št. 615 na ulici Herrera, kjer je stanovala. Priletela je na tlorišče sosedne hiše ter obležala mrtva. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano.

Kneginja Jusupova (na levi) je tožila filmsko družbo Metro G. M. radi obrekovanja njene osebe v filmu "Rasputin" ter dobila v odškodnino četrtilijona dolarjev. Na desni strani slike je njena pravna zastopnica Holzmannova

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724

BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE
IN ZA DRUŽINE PROVRSTNA POSTEREŽBA
IN ZMERNE CENE.

CENJENI BRAVEC!

V obljudenem okraju Villa Devoto, kjer je naseljenih mnogo Vaših rojakov, Prodajam zemljišča in hiše za vsak okus in vsak žep, z velikimi plačilnimi olajšavami.

Kupite tudi Vi tu svojo hišico! Živeli boste med svojimi rojaki ter boste imeli lepo naložen svoj denar, kajti VILLA DEVOTO ima v glavnem mestu najvišjo lego, ima izvrstna prometna sredstva in se tudi v trgovskom oziru močno razvija.

Obrnite se na moj urad v ul. LOPE DE VEGA 3126, kjer boste vljudno sprejeti. Dam popust pri proviziji vsakemu, ki se predstavi s tem oglasmom.

F. CARUSO - Lope de Vega 3126

U. T. 50-3502

KROJAČ

Izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela. Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10 do 28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59-4271.

vrsto važnih, pa tudi onih manj važnih dogodkov, ki jih moramo poznati, ako si hočemo ustvariti v vsakem pogledu jasno sliko o nedavni preteklosti goriške dežele.

Kakor v svoji prvi knjigi, tako navaja avtor tudi v drugi posamezne dogodke v kronološkem redu, kakor so se dogodili leto za letom. Slog njegovega pripovedovanja je živahen, ves čas zanimiv, in človek ne čita njegove knjige samo z radovednostjo, marveč tudi z resničnim užitkom. Vse važno in odlično delo, ki so ga izvršili Goriški Slovenci na narodnem, prosvetnem in gospodarskem polju, se pri čitanju Gabrščkove knjige obnavlja pred nami v vseh svojih podrobnostih; prikazujejo se nam obrzi naših mož, ki jih je bil čas morda že nekoliko zabrisal v našem spominu, pred očmi se nam vrstijo prizori iz našega narodnega dela in nedela na Goriškem, kakor se je razvijalo od leta 1901, dalje do novejšega časa, skozi dobrih dvajset let. Tako spretno je Gabršček znal zbrati gradivo, s takšno živahnostjo nam ga je podal.

Knjiga je posvečena g. banu dravske banovine dr. Dragu Marušiču ter sta na uvodnem mestu objavljene pismi, ki jih je avtor prejel od dr. Marušiča ter g. senatorja Ivana Hribarja, ki je bil dal Gabrščku vzpodbudo za postenek teh temeljnih knjig, v katerih bo vsebovana zgodovina našega ljudstva na Primorskem.

V svojem pismu pravi dr. Marušič: "Niti najmanj ne dvomim, da bodo zavzemale Vaše knjige v vseh naših javnih in zasebnih knjižnicah odlično mesto. Saj bodo še pozni rodovi segali po njih, da si predočijo življenje in delovanje naroda, ki ga je po svetovni vojni doletela tako nezaslužena usoda".

Polno zasluženih priznanj je tudi pismo senatorja Hribarja: "Dejal sem", pravi, "da si ustvaril epohalno delo. Tej označbi pač nikdo ne bo mogel oporekati. Tvoji obsežni knjigi bosta namreč neobhodno potrebni pomagali vsakemu zgodovinarju našega naroda, ker sta verno zrcalo vseh političnih bojov ter gospodarskih in kulturnih prizadevanj naših z izredno brihtnostjo in bistroumstjo obarovanih rojakov ob bregovih Soče, Vipave in Hublja ter na trdih kraških tleh.

Viva cien años

V Buenos Airesu je začela izhajati nova revija, mesečnik, ki hoče na poljuden način širiti smisel za zdravje in seznanjati širše plasti čitateljev s pravili higijene. Revija, katere ustanovitelj in ravnatelj je dr. Arturo León López, je zelo moderno urejena ter bogato opremljena s slikami. Posamezna številka 20 ctvs.

DIPLOMIRANA

Krojačnica

Leopold Ušaj

Calle GARMENDIA

št. 4973

Tu boste našli najboljšo postrežbo, dobro izbero angleškega in češkega sukna ter solidne cene.

Prvovrstno delo

POLIZINEJSKI ČAROVNIKI

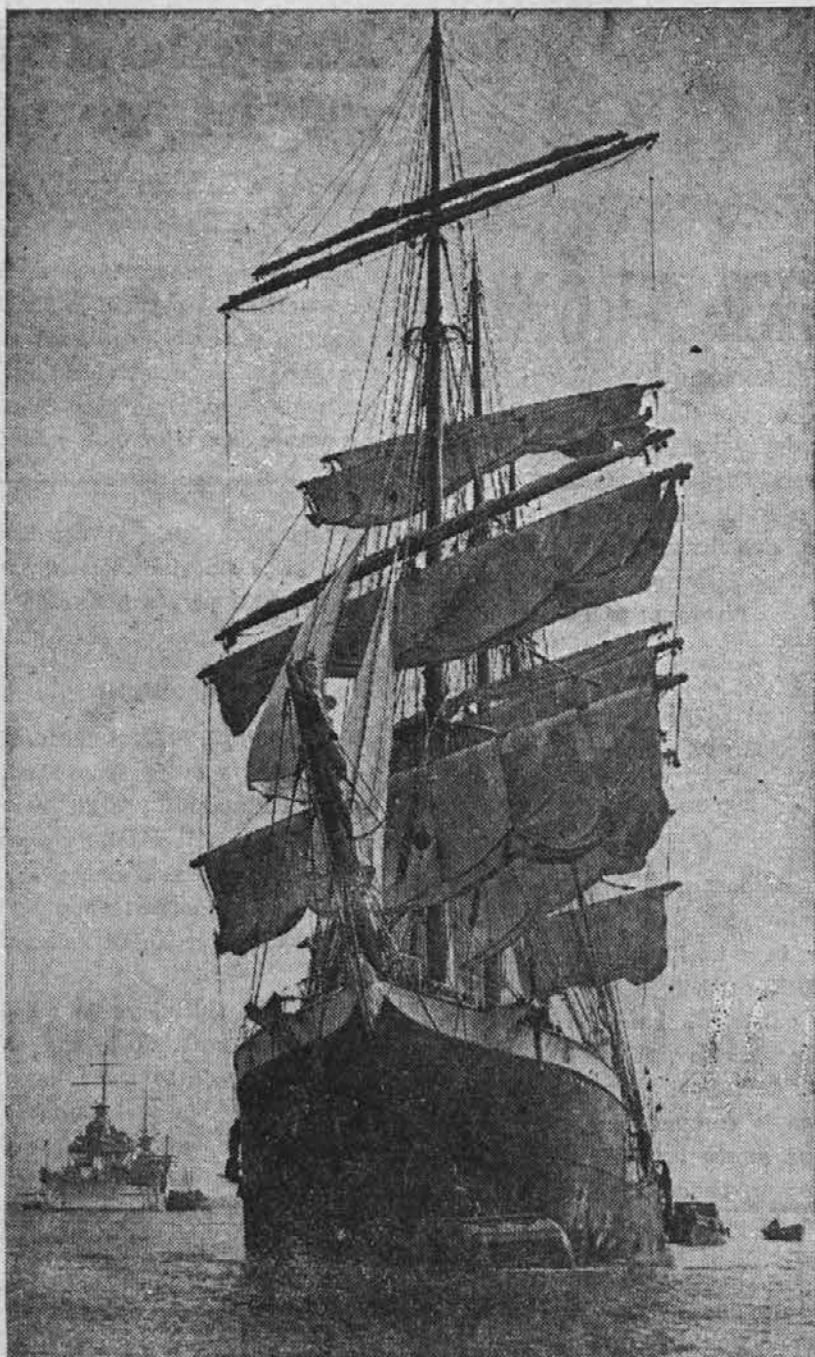
Alain Gerbault, francoski "samotni mornar", ki se potika v mali jadrnici, pravi orehovi lupini, po neskončni oceanski gladini, se je zopet oglašil iz Polinezije. — Pripoveduje pravljilne zgodbe o domačih čarovnikih in zdra vnikih na teh blaženih otokih. Stvari, ki jih je videl, so tako nenavadne, da ni v stanju Gerbault presoditi, "koliko prevare ali zvijače je bilo zra ven in koliko v Evropi nepoznanih nadnaravnih zmožnosti". Zato samo podajala lastna doživetja brez vsakih pripomb in pojasnil:

"Starec je rekel, naj mu dam katerikoli droben predmet izmed onih, ki jih vedno nosim s seboj. Potegnil sem svoj prstan s kazalca in se tega takoj skesal, ker je vedež visoko dvignil roko in zagnal moj prstan daleč v morje. Ni se zmenil za moj dolgi obraz in očitke, temveč je nekaj šepetal in mrmral. Zatem me je molče povabil v svoj čoln. Čim svabila kakih 50 metrov od obale, se je starec nagnil in neprestano mrmraje pričel gledati valove. Nenadno je stegnil roko in privlekel iz vode grobno ribico. Razparal jo je z nožem in iz trebuha potegnil moj prstan. Osuplo sem gledal to novo izdajo legende o Polikratovem prstanu. Starec se mi je smejal."

Drugič je stal Gerbault z istim vedežen ob robu palmovega gaja. Visoko nad njima je letala velika ptica. Starec je zažvižgal in večkrat v krogu zasukal glavo. Ptica se je počasi pričela spuščati in naposled obsedela v travi samo nekoliko korakov daleč. Prepričal sem se, da je bila kakor o-mamljena. Lahko bi jo bil pobral. A starec je zopet zažvižgal. Ptica je oživila, prhnila v stran, odprla peroti in takoj švignila v nebo. Letela je tako hitro, da nama je na mah izginila izpred oči.

Zahvala

Gospodična Štefka Švara, iz Komna na Krasu, ki je prišla med nas z Neptunijo, se tem potom prav lepo zahvaljuje g. Franju Faganelu za vse,

Jadernica "Lawhill," ki je prevozila pot iz Avstralije na Angleško v 170 dneh

kar se je potrudil, da je hitro in udobno potovala.

Zopet štokrlja

4. t. m. je štokrlja obiskala našega naročnika, tovariša Jožefa Kogoja ter njegovo soprogo Marijo in ju obdarovala z lepim in zdravim dečkom. — Srečnim staršem čestitamo! Mlademu Kogojcu želimo najbolje zdravje!

MALI OGLASI

KROJAČNICA IN TRGOVINA
raznovrstnega blaga se priporoča
SEBASTIAN MOZETIČ
Osorio 5025 — Paternal

POZOR! Kdor želi kupiti hišo ali zemljišče, naj se v svojem interesu obrne na naslov: Luis Podgornik, Calle Nogoya 6072 (Liniers).

ŠIVILJA - MODISTKA
izdeluje fine in navadne obleke po najnovejši modi in zmernih cenah
Anica B. Doištak
Calle Charlone 36, pol kvadre od ul. Dorrego, poldrugo kvadro od Rivere.

ROJAKOM V VILLA DEVOTO
se priporoča slovenski mlekar
JOSIP BREZAVŠČEK
Raznaša sveže in pristno mleko na dom. Točna in vestna postrežba.
Pje. Nene 1973 — Villa Devoto.

DR. MIGUEL F. VAQUER
Zdravnik bolnišnic Rawson in Salalerry. — Clínica General de Niños. Tinogasta 5744 U.T. Liniers 548

TIENDA "SAN JORGE"
Lastnik: J. ABDELNOR
Star prijatelj naše kolektivitete. Ugodne cene in pogoji. Obiščite nas in sklicujte se na ta oglas. Dobite popust. **TINOGA STA 5550, esq. Fco. Bauza.**

★ ★ ★ ★ ★
PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

V oktobru:

- 18. Bayern
- 19. Avila Star in H. Patriot
- 23. Belvedere, Siera Nevada
- 25. Cap Arcana
- 26. Karguelen

Proti Evropi odplujejo

V oktobru:

- 17. Oceania, Alcantara in Lipari
- 18. H. Brigade in Mte. Rosa
- 24. Avila Star
- 25. Bayern
- 25. Cabo S. Agustin
- 27. Cap Arcana.

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	9.00
100 lir	33.10
100 ilingov	72.00
100 mark	157.00
1. funt št.	19.00
100 fr. frankov	25.60
100 šl. kron	16.20
100 dolarjev	386.00

Slovenske knjige

V naši upravi so na prodaj sledeče slovenske knjige:

- Baukart: Slovenski Robinzon, povest, trdo vez. 1.20
- Dimnik: Kralj Aleksander, trdo vez. 3.—
- Gangl: Sin, drama trdo vez. 1.80
- " Beli rojaki, črtice. 1.50
- Golar: Kmečke povesti, trdo vez., 2. izd. 2.—
- " Pastirjeva nevesta, povesti in romane, trdo vez. 1.60
- Jug: Izselenec, 1.50
- Kellermann: Tunel, roman . 2.—
- Orel: Pasti in zanke, kriminalni roman 1.50
- Pugelj: Zakonci, trdo vez. . 1.80
- Poljanec: Sisto e Sesto, povest iz Abrucev 0.90
- Rape: Tisoč in ena noč, trdo šilih: Nekoč je bilo jezero, vez. 4.—
- Sič: Narodne noše 2.—
- bajka, trdo vez. 3.—
- Zorec: Pomenki: 1.20
- " Zmote in konec gospodične Pavle 1.20
- Pripovedne slovenske narodne pesmi, trdo vez. 2.50
- Tolažba dušam v vicah, molitvenik 1.50
- Marija kraljica src, molitvenik 2.—

O P O Z O R I L O

Za naročila po pošti treba dodati za eno knjigo še 30 centavov, za dve pa 40.

★ ★ ★ ★ ★
Dragi starši!

Kaj je za Vas od največje važnosti? Brez dvoma: dobra vzgoja Vašega otroka. Brez posebnih stroškov in z vsem zaupanjem lahko izročite svojega sinčka na vzgojo slovenskemu zavodu.

ASILO LIPA, Villa Madero, C. G. B. A. (Bs. Aires)

★ ★ ★ ★ ★

A. S. Puškin — G. Strniša:

Razbojnik Dubrovski

(Nadaljevanje)

"Kaj se kremžiš, bratec," ga je vprašal Kirila Petrovič, "ali ti moja naprava ni všeč?" — "Ne!" je odgovoril surovo Dubrovski. "Pasji dvorec je čudovit, toda dvomim, če imajo vaši ljudje tako dobro življenje kakor vaši psi." Eden izmed pikerjev se je razhudil: "Mi se, hvala Bogu in našemu gospodarju, ne moremo pritoževati nad svojim življenjem, res je pa, da bi marsikak gospod rad zamenjal svojo pristavo z eno teh pasjih koč. Tu bi bil vsaj sit in na toplem. Držnemu odgovoru svojega sluga se je Kirila Petrovič gromko zasmel in za njim so se zahoteli tudi gostje, čeprav je večina njih čutila, da se opomba pikerja tiče njih samih. Dubrovski je prebledel in ni ničesar odgovoril. Prav tedaj so prinesli Kirila Petroviču v košari pravkar skotene cukce; on je izbral dva izmed njih, ostale je velel vtopiti. Med tem je Andrej Gavrilovič neopazeno izginil.

Ko se je Kirila Petrovič vrnil iz svojega pasjega dvorca in sedel k zajtrku, je pogrešil Dubrovskega in se je spomnil nanj. Ljudje so javili, da se je Andrej Gavrilovič vrnil domov. Trojekurov je ukazal iti za njim in ga takoj pripeljati nazaj. Nikdar, kar je pomnil, se ni podal na lov brez Dubrovskega, ki je bil izkušen in to-

čen poznavalec pasjih vrlin ter zanesljiv razsodnik vseh slučajnih, lova se tikajočih sporov. Sluga, ki je hitel za njim, se je vrnil, ko so sedeli že za mizo, in sporočil svojemu gospodu, da ga Andrej Gavrilovič ni slišal ter se ni hotel vrniti. Kirila Petrovič se je, po svoji navadi že razburjen zaradi pitja, razsrdil in poslal vdrugeč prav istega slugo, naj reče Andreju Gavriloviču, da bo gospodar za večno z njim sprt, če se ne vrne na Pokrovsko. Sluga je spet odhitel. Kirila Petrovič je vstal od mize, odslovil goste in se odpravil spat.

Drugi dan je bilo njegovo prvo vprašanje: "Ali je Andrej Gavrilovič tu?"

Izročili so mu pismo. Kirila Petrovič je ukazal svojemu pisarju, naj ga čita na glas, in čul je naslednjo vsebino:

Milosrčni gospodar moj!

Do tedaj ne nameravam priti na Pokrovsko, dokler mi ne pošljete Paramoške, da me prosi odpuščanja, a od moje proste volje je odvisno, če ga kaznujem ali pomilostim; jaz ne trpim, da bi se z menoj šalila Vaša služinčad, niti ne trpim tega od Vas, kajti jaz nisem kak burkež, temveč star plemič. Ostaja pripravljen na uslugo

Andrej Dubrovski.

Po današnjem običaju etikete, bi bilo to pismo samo nekoliko nedostojno, toda ono je razjezilo Kirila Petroviča, ne zaradi sloga ali sestave, pač pa zaradi vsebine. "Kako", je kričal Trojekurov in skočil bos iz postelje. "Svoje ljudi naj njemu pošil-

jam prosit odpuščanja. On kaj jih svobodno kaznuje ali jim odpusti. — Kaj mu je vendar padlo na um! On pač ne ve, s kom se preraka. To mi bo poplačal! Da bo vsaj vedel, kaj se pravi iti nad Trojekurova."

Kirila Petrovič se je oblekel in odšel na lov s svojim običajnim spremstvom. Toda lov je slabo izpadel, ves dan so opazili samo enega zajca in ga preganjali. Prav tako se je presrečil obed na polju pod plahto, ki končno ni bil po okusu Kirila Petroviča, ki je kuharja pretepel, nahrulil goste in namenoma jeznil z vsem svojim spremstvom kar čez polje Dubrovskega.

2. poglavje.

Preteklo je par dni, ne da bi se zmanjšalo sovraštvo med obema sosedoma. Andrej Gavrilovič, ki se ga je loteval brez njega dolgečas, je izlival svojo jezo v najbolj žaljive izraze, kateri so, čast vestnosti navzočih plemičev, dospeli še bolj dovršeni in popolni na uho Dubrovskega. Vsako upanje na spravo se je razblinilo.

Dubrovski je enkrat obvozil svoje malo posestvo in ko se je bližal brezovi hosti, je čul udarce sekire ter za minuto potem tresk padlega drevesa. Pohitel je na lice mesta, kjer je našel pokrovske mužike, ki so opustošili njegov les, ko so ga opazili, so začeli bežati, toda Dubrovski je s svojim voznikom enega ujel ter privedel zvezanega v svoj dvorec; poleg tega sta mu pripadla tudi dva nasprotnikova konja, ki jih je kot zmagovalce oplenil. Dubrovski je bil neizmerno srdit.

Do tedaj so ljudje Trojekurova, ki so Lili na glas kot razbojniki, niso upali krasti po posestvu Dubrovskega, ker so vedeli, kako tesna vez družiti z njim njihovega gospodarja; zdaj je Dubrovski spoznal, da se hočejo okoristiti z razdorom med obema, zato je kleknil proti vsem obsedno stanje. — Ujetega pe pretepal s svežimi šibicami, ki jih je sam urezal v gozdu v ta namen, a konja je obdržal in ju smatral za svojo živino.

Novica o tem dogodku je že isti dan prišla na uho Kirila Petroviču. Bil je popolnoma iz sebe in v prvem izbruhu jeze je hotel z vsemi svojimi ljudmi na Kistenevko, tako se je imenoval gozd njegovega sosedu, da bi jo opustošil, porušil do tal in oblegal gospodarja v lastnem dvorcu, saj taki čini pri njem niso bili redki, pa je svoje misli naenkrat usmeril drugam. Hodeč s težkimi koraki po sobi se je ozrl slučajno skozi okno ter videl trojko, ki je obstala pri vratih; izstopil je človek v usnjeni kapi in volneni suknji ter edšel v pritičje k upravniku. Trojekurov je spoznal v njem prisednika sodišča Sabaškina in ga ukazal pozvati. Čez minuto je stal Sabaškin pred Kirilo Petrovičem ter napsprotno klanjajoč se udano čakal, kaj mu bo povedal.

"Zdravo! Kako se že imenuješ", vpraša Trojekurov, "zakaj prihajaš k nam?"

"Potoval sem v mesto, Vaša ekselencija," je odgovoril Sabaškin, "in sem se mimogrede oglašil pri Ivanu Demjanovu, da zvem, če ni morda za

me kakih ukazov."

"Baš prav si prišel... Kako se že imenuješ? Potrebujem te. Pij vodko in poslušaj!"

Tako laskav sprejem je prijetno iznenadil prisednika, ki se je priporočil za vodko in poslušal z napeto pazljivostjo Kirilo Petroviča.

"Imam sosedu," pravi Trojekurov, "malega posestnika, grobijana. Hočem mu vzeti posestvo. Kaj misliš o tem?"

"Ali nima Vaše velerodje nikakih kakršnihkoli dokumentov?"

"Nesmisel, bratec! Kakih dokumentov ti je treba! Gre samo za to, da bi mu vzeli imetek hodisi z listinami ali brez njih."

"Teško, Vaša ekselencija."

"Vsekakor! To posestvo je spadalo nekdat k nam. Svoj čas je bilo kupljeno od nekega Spičina ter potem prodano očetu Dubrovskega. Ali bi se tu ne moglo zagrabit?"

"Teško, vaše visokorodje! Gotovo se je prodaja izvršila postavnim potom."

"Pomisli, bratec, in dobro prebrskaj!"

"Če bi vaše visokorodje moglo dobiti na katerikoli način od sosedu zapiske, na podlagi katerih je ta prišel v posest svojega imetja, bi naposled..."

"Razumem! Toda pri nekem požaru so mu zgoreli vsi papirji."

"Kako, vaše visokorodje, papirji so zgoreli? To je za vas še boljše. V tem primeru izvolite nastopiti postavno pot, brez vsakega dvoma bo izpadlo, kakor želite!"

(Dalje)